

PATRYSTYKA W CZASOPISMACH 2003 ROKU

1. ACTA ORIENTALIA 56 (2003) nr 1-4:
(Nr 1) R. Simon – *Natural history of sin. Remarks on the origins of sin in Judaism, Christianity, and Islam* 1-34.
2. ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS. HISTORIA (2003) nr 160:
W. Suder – „*Census populi*”. *Demografia starożytnego Rzymu* 1-299.
3. ADAMANTIUS 9 (2003):
Riflessione teologica e pragmatiche sociali in Clemente Alessandrino, a cura di M. Rizzi (M. Rizzi – *Introduzione* 8-9; L. Lugaresi – „*Fuggiamo la consuetudine*”: *pratiche sociali cristiane, rappresentazione e spettacoli in Clemente Alessandrino* 10-18; A. Monaci Castagno – *L'arte sottile della distinzione: il «Pedagogo» di Clemente Alessandrino* 29-37; V. Neri – *Valori estetici e valori etici dell'apparenza del corpo nel «Pedagogo» di Clemente Alessandrino. Alle origini dell'etica cristiana dell'εἶδος* 38-59; M. Rizzi – *Il martirio come pragmatica sociale in Clemente Alessandrino* 60-66); S. Badilita – *La Communauté des Thérapeutes: une Philonopolis?* 67-77; A.L. Jacobsen – *Logos – Physician and Teacher: Christology and Soteriology in «Contra Celsum»* 78-93; C. Noce – *Melchisedech era un angelo? Un riesame dell'accusa di Gerolamo a Origene* 94-100; M.B. Zorzi – *La reinterpretazione dell'eros platonico nel «Simposio» di Metodio di Olimpo* 101-127; H. Buchinger – *Zur Nachwirkung der Paschatheologie des Origenes: Sondierungen in der lateinischen Paschahomiletik bis zu Gregor dem Großen* 128-169; A. Jakab – *Chronique alexandrine II*, 170-178; G. Dorival – *Hommage à Dominique Barthélemy: des Pères à la Septante* 179-187; J.P. Martin – *Filone di Alessandria e la letteratura cristiana antica* 188-192; M. Simonetti – *Un recente libro su Eracleone* 193-108; D. Pazzini – *Origeniana: Dieci anni di studi e ricerche* 209-229; J.P. Martin – *Ricerche sulla tradizione alessandrina in Argentina (1983-2000)* 230-250.
4. AEVUM 77 (2003) nr 1-3:
(Nr 1) M. Sordi – *La svolta del II sec. d.C. e la nascita del concetto ecclesiale di 'martire'* 27-33; I. Ramelli – *Cristiani e vita politica: il cripto-cristianesimo nelle classi dirigenti romane nel II secolo* 35-51; C. Martínez-Maza – *Devotas mistericas en la Roma Bajoimperial*, 53-68; M. Raimondi – *La lotta all'abigeato (CTh IX 30) e alla violazione di tombe nel tardo Impero Romano*, 69-83; G. Viansino – *Note*

- testuali ad Ammiano Marcellino e spunti di esegesi 85-104; R. Sgarbi – *Trasferimento interlinguistico di classi grammaticali nell'adattamento armeno dell'ars greca di Dionisio Trace* 119-126; A. Scala – *Armeno el"ewr 'corno': una proposta etimologica* 127-129; R. Sgarbi – *Contributi dalla versione armena al testo Filoneo «Peri biou theoretikou»* 131-136; A. Pontani – *Note sull'esegesi e l'iconografia del „titulus crucis”* 137-185; (nr 2) G. Murano – *Un „ordo romanus” di provenienza vallombrosana* (Firenze, Bibl. nazionale centrale, Conv. Soppr. B. II. 406), 249-262; C.M. Mazzucchi – *„Ambrosianus” C 222 inf. (graeus 886): il codice e il suo autore* 263-275.
5. ALPHA OMEGA 5 (2003) nr 1-2:
F. Pascual – *Comunicación y lenguaje en el «De magistro» de san Agustín* 37-57; C. dell'Osso – *L'analogia antropologica. Riflessioni sui concetti di anima e corpo in alcuni testi patristici* 215-232
 6. THE AMERICAN BENEDICTINE REVIEW 54 (2003) nr 1-4:
R. Cristiani – *The Semantic Range of Medical Language in the «Rule» of Benedict* 20-29; M. Del Cogliano – *Porcarius of Lérins and his «Counsels»: A Monastic Study II*, 30-58; J.E. Lawyer – *Longing and Loss in the Life of St. Benedict according to Gregory the Great* 72-95; C.J. Peifer – *Historical Reflections of the Life-Span of Monasteries* 121-141; T.G. Kardong – *«The Rule of the Four Fathers»: A New English Translation and Commentary* 142-180; I. Sutto – *Contemplative Experience in Cassian and in the «Rule» of Benedict* 181-204; M. Beyer Moser – *Becoming the Feast We Offer: Food Sacrifice in Origen's «Homilies on Leviticus»* 291-311; G.E. Demacopoulos – *The Soteriology of Pope Gregory I: A Case against the Augustinian Interpretation* 312-327; A. Nugent – *Benedict's Easter* 375-383; A. Böckmann – *Summoning the Brothers for Counsel (RB3), part I*, 384-413; J.K. Newman – *Gyrovagues in Dante and St. Benedict* 414-419; C.J.N. de Paulo – *Whether Intellectuals Pray? Revisiting the Benedictine Tradition*, 420-435.
 7. AMERICAN CATHOLIC PHILOSOPHICAL QUARTERLY 77 (2003) nr 1-4:
A.A. Pang-White – *Augustine, „akrasia” and Manichaeism* 151-169; C.J.N. de Paulo – *The Augustinian Constitution of Heidegger's „Being and Time”* 549-568.
 8. AMERICAN JOURNAL OF PHILOLOGY 124 (2003) nr 1-4:
B.F. McManus – C.A. Rubino – *Classics and Internet Technology* 601-608.
 9. ANÁ MNESIS 13 (2003) nr 1-2:
(Nr 1) F. Soto-Hay – *Textos sobre los ritos de iniciación en algunos escritos gnósticos* 5-28; (nr 2) F. Soto-Hay – *La presencia real de Cristo y la Creación de la Eucaristía* 63-88.
 10. ANALECTA BOLLANDIANA 121 (2003) nr 1-2:
R.W. Burgess – *The «Passio s. Artemii», Philostorgius, and the Dates of the Invention and Translations of the Relics of Sts Andrew and Luke* 5-36; X. Leoqueux – *La plus ancienne traduction latine (BHL 410b) des Actes grecs du martyr Anastase le Perse. L'œuvre d'un interprète grec?* 37-44; B. Joassart – *Henri Leclercq et les Bollandistes. Querelle autour des „Martyrs”* 108-136; R. Gounelle – *Une légende apocryphe relatant la rencontre du bon larron et de la Sainte*

Famille en Égypte (BHG 2119y) 241-272; F. Dolbeau – *La „Passion” des martyrs d’Abiina; remarques sur l’établissement du texte* 273-296; A. Harrak – *Piecing together the Fragmentary account of the Martyrdom of Cyrus of Harn* 297-328; D.A. Bullough – *York, Bede’s Calendar and a Pre-Bedan English Martyrology* 329-354; B. Joassart – *Albert Ehrhard et Hippolyte Delehaye Correspondance* 366-400.

11. ANALECTA CRACOVIENSIA 35 (2003):

T. Klibengajtis – *Chrystus „wiedzą”, „gnozą” i „pokarmem”*. Tytuły logo-chrystologiczne a prawda według Klemensa z Aleksandrii 151-167; G. Czochara – *Początki chrześcijaństwa w Hiszpanii i pisarze hiszpanorzymscy* 313-327; K. Kościelniak – *Chrześcijańskie piśmiennictwo arabskie przed Mahometem i jego wpływ na islam* 329-343.

12. ANNALI DI STORIA DELL’ESEGESI 20 (2003) nr 1:

G. Filoramo – *Aspetti dell’identità religiosa* 9-23; H. Moxnes – *The formation of Christian identity: a Northern perspective* 25-38; M. Pesce – *Quando nasce il cristianesimo? Aspetti dell’attuale dibattito storiografico e uso delle fonti* 39-56; E. Lupieri – *La fuga di sabato. Il mondo giudaico di Matteo, seguace di Gesù* 57-73; O. Andrei – *Aspetti del costruirsi della (e di una) identità cristiana dell’Anticristo di Ippolito* 75-110; A. D’Anna – *La pseudoepigrafa Corrispondenza tra Paolo e i Corinzi: il suo contesto e la sua funzione nella costruzione di un’identità dottrinale cristiana* 111-137; G. Otranto et alii – *Il caso di Napoli e della Campania* 139-164; A. Saggiaro – *Rapporti e conflitti tra paganesimo e cristianesimo nel Codice Teodosiano* 165-181; C.L. Rosetti – *„Se Cristo è in voi”. Ricerca storico-esegetica su Rm 8, 10, 321-335*; G. Aragione – *L’episodio di Eracle „al bivio” nella «Seconda Apologia» di Giustino* 337-367; F. Vecoli – *Verso il conflitto tra pagani e cristiani nell’alto Egitto tra IV e V secolo* 369-382; F. Fatti – *„Eretico, condanna Origene!”. Conflitti di potere ad Alessandria nella tarda antichità* 383-435; M. del Verme – *Aggiornamento bibliografico per lo studio della «Didaché» nel contesto del „Giudaismo cristiano”* 455-544.

13. ANUARIO DE HISTORIA DE LA IGLESIA 12 (2003):

G. Fernández – *La Acrópolis o Monte Santo de Atenas en la Alta Edad Media* 271-276; J.A. Gil-Tamayo – *La „Biblia comentada por los Padres de la Iglesia”* 281-284; B. Marcotegui Barber – *El tratamiento historiográfico de San Hermenegildo* 289-302.

14. ANTONIANUM 78 (2003) nr 1-4:

M. Špelič – *Vittorino da Poetovio, profeta diventato esegeta* 685-692.

15. APOCRYPHA 14 (2003):

S. Emmel – *Preliminary Reedition and Translation of the «Gospel of the Savior»: New Light on the «Strasbourg Coptic Gospel and the Stauros Text from Nubia»* 9-53; R. Goulet – *Dosithee de Cilicie* 55-72; Th.J. Kraus – *Die griechische Petrus-Apokalypse und ihre Relation zu ausgewählten Überlieferungsträgern apokalyptischer Stoffe* 73-98; P. Piovaneli – *Pre- and Post-canonical Passion Stories. Insights into the Development of Christian Discourse on the Death of Jesus* 99-128; T. Chartrand-Burke – *The Greek Manuscript Tradition of the «Infancy*

- Gospel of Thomas*» 129-151; L. Paulissen – *Jésus à l'école. L'enseignement dans l'Évangile de l'Enfance selon Thomas*» 153-175; G. Kreehling McKay – *Christ Polymorphism in Jerusalem. Taphou 14: An Examination of Text and Image* 177-191; A. Magri – *L'esegesi della setta offitica dei Perati. Analisi di Ippolito*, «Haer.» V 16, 193-223; F. Jullien – *Des „Frères du Seigneur” sur le siège primatial de Perse* 225-236; J.P. Pettoirelli – *Essai sur la structure primitive de la «Vie d'Adam et Eve»* 237-256; J. Tromp – *The Role of Omissions in the History of the Literary Development of the Greek «Life of Adam and Eve»* 257-275; C. Zamagni – *Étude critique: Verus Israel. Nuove prospettive sul giudeocristianesimo* 277-286.
16. ARCHIV FÜR LITURGIEWISSENSCHAFT 45 (2003) nr 1-2:
Th. O'Loughlin – *The Praxis and Explanations of Eucharistic Fraction in the Ninth Century: the Insular Evidence* 1-20; C. Leonhard – *Die älteste Haggada. Übersetzung der Pesachhaggada nach dem palästinischen Ritus und Vorschläge zu ihrem Ursprung und ihrer Bedeutung für die Geschichte der christlichen Liturgie* 201-231; S.K. Langenbahn – „*Et Seniores Venerare*” (RB 4, 70): *Bibliographie Burkhard Neunheuser OSB 1973-2003*, 232-319.
17. ARCHIV FÜR RELIGIONSGESCHICHTE 5 (2003):
R.S. Bagnall – N. Gonis – *An Early Fragment of the Greek «Apophthegmata Patrum»* 261-278.
18. ATENEUM KAPLAŃSKIE (2003) t. 140, z. 563-565; t. 141, z. 566-568:
(Z. 564) A.A. Napiórkowski – *Czy Kościół rzeczywiście potępił św. Augustyna? Uwagi krytyczne do książki L. Kotakowskiego „Bóg nam nic nie jest dłużny”* 289-299; (z. 565) K. Glombik – *Ecclesia non sinit sanguinem. Kara śmierci w tradycji Kościoła katolickiego* 453-468.
19. ATHENAEUM 91 (2003) nr 1-2:
D. Pérez Sánchez – M. Rodríguez Gervás – *Cultura clásica y funcionalidad religiosa en la sociedad gala de la antigüedad tardía* 117-144.
20. AUGUSTINIANA 53 (2003) nr 1-4:
B.D. Dutton – *Augustine, Academic Scepticism, and Zeno's Definition* 7-30; B. Blans – *Lyotard and Augustine's «Confessions»* 31-51; M. Djuth – *Vera Philo-sophia in Augustine's Thought after 396*, 53-68; K.Y. Burchill-Limb – „*Philokalia*” in *Augustine's «De pulchro et apto»* 69-75; J. Lössl – *Julian of Aelclanum's „Rationalist” Exegesis – Albert Bruckner revisited* 77-106; F.B.A. Asiedu – *Caritas, Amicitia, and the Ideal Reader: Paulinus of Nola's Reception of Augustine's Early Works* 107-138; G. Folliet – *Une citation scripturaire ambigu dans les «Confessions» d'Augustin I 5, 6: „non iudicio contendo tecum”, allusion à Job 9, 3 à Jérémie 2, 29?*, 139-146; P. Parmentier – *Pelagius as the bogeyman of Catholics and Protestants in the seventeenth century* 147-158; B. Bruns – *Die zwei-eine Kirche aus Juden und Heiden* 159-264; A. Welkenhuysen – *Augustinus in het Nederlands* 383-387.
21. AUGUSTINIANUM 43 (2003) nr 1-2:
G.D. Dunn – *Clement of Rome and the Question of Roman Primacy in the Early African Tradition* 5-24; B. Neil – *Rufinus' Translation of the «Epistola Clementis ad Iacobum»* 25-39; L. Odrobina – *La maxime: „Unus testis nullus testis” ou le*

- témoignage de l'évêque au IV^e siècle 41-62; C. dell'Osso – *Still on the Concept of „enthypostaton”* 63-80; R. Villegas Marín – *En polémica con Julián de Eclanum. Por una nueva lectura del «Syllabus de gratia» de Próspero de Aquitania* 81-124; C. Ricci – *La profezia in Gregorio Magno* 125-200; M.M. López García – *El «De spiritu et littera» en el Concilio de Trento* 201-229; M.M. Gorman – *The Earliest Latin Commentary on the Gospels* 253-312; J.M. Aguiñaga – *El martirio de conciencia en Orígenes y Atanasio según la «Exhortación al Martirio» y la «Vida de Antonio»* 313-364; A. Delrio – *Il millenarismo di Tertulliano* 365-396; S. Borzi – *Sull'autenticità del «Contra Hieroclem» di Eusebio di Cesarea* 397-416; P. Nehring – *Jerome's «Vita Hilarionis». A Rethorical Analysis of its Structure* 417-434; M. Marin – *Alipio e la topica della conversione («Conf.» VI 7, 11-12)*, 435-452; G. Guttilla – *La presenza di Vittricio di Rouen nell'opera di Paolino di Nola. Dal «De laude Sanctorum» all'«Epist.» 18 e ai «Carmm.» 17 e 19*, 453-471; G. Kalantzis – *Theodore of Mopsuestia's «Commentarius in Evangelium Iohannis Apostoli»: Text and Transmission* 473-493; S. Voicu – *Nestorio e la «Oratio de Epiphania» (CPG 4882) attribuita a Giovanni Crisostomo* 495-499.
22. AUGUSTINUS 48 (2003) nr 188-191:
- J.J. Oldfield – *Prólogo* 5-7; A.I. Bouton-Touboulic – *La estética del orden según san Agustín: las imágenes del discurso y del cuadro* 9-17; J. Brachtendorf – *El declive de la dialéctica en los primeros diálogos de san Agustín* 19-25; K.Y. Burchill-Limb – *«De pulchro et apto» de san Agustín: obra perdida y nada más?* 27-33; C. Burns – *Función de los „exempla” de la retórica romana en «La ciudad de Dios»* 35-45; K. Coyle – *«Contra adversarium legis et prophetarum». De nuevo la pregunta: quién es ese adversario?* 47-55; R. Dobbins – *Silencio y habla en la experiencia de Ostia. El caso de „fons vitae”* 57-63; T. Fuhrer – *Forma y función de los escritos exegéticos de Agustín* 65-82; G. Gillette – *Agustín y el significado de las palabras de Perpetua: „Y quedé convertida en varón”* 83-93; G. Heidl – *„Ordinatissimum Dei munus”. La Trinidad, en «De fide et symbolo»* 2, 95-102; D.G. Hunter – *Reivindicación de la moralidad bíblica: sexo e historia de la salvación en la reflexión agustiniana sobre los santos hebreos* 103-121; T. Kato – *„Quid autem amo, cum te amo” «Conf.»* 10, 8. *Una pregunta agustiniana* 123-128; J.P. Kenney – *San Agustín y los límites de la contemplación* 129-151; C. Kock – *Un comentario breve sobre la «Carta» 262 de san Agustín* 153-159; J.T. Lienhard – *Réplica de Agustín a Maximino: hacia una nueva edición crítica* 161-165; S. Mratschek – *„Te velimus... consilii participem”. Agustín de Hipona y Olimpio: un ejemplo de cooperación político-religiosa en el siglo V*, 167-176; H. Müller – *Teoría y práctica de la predicación: Agustín, «De doctrina christiana» y «Enarrationes in Psalmos»* 177-182; J.M. Norris – *El abismo: las tinieblas cósmicas y la depravación espiritual, en las «Confesiones»* 183-190; R.K. Raikas – *Problemática de la justicia en Agustín* 191-213; P. Rigby – *Uso agustiniano de universales narrativos en el debate sobre la predestinación* 215-228; F.H. Russell – *La conversión de Agustín: de la espada a la palabra* 229-235; H. Stückelberger – *La oración como reflexión sobre sí mismo ante Dios, en la «Carta» 130 de Agustín, escrita a Proba* 237-242; J. Torchia – *Importancia de la*

- „*communicatio idiomatum*” en la cristología de san Agustín, con referencia especial a su refutación del último arrianismo 243-262; F. Van Fleteken – *Evolución de la exégesis agustiniana de Rm 7, 22-23, 263-285*; M.A. Vannier – *Aportación del «Sermón» Dolbeau 26, 287-293*; H. Van Reisen – *Resucitada como verdadera discípula de Señor. María Magdalena en la predicación de san Agustín 295-299*; D. Weber – *La literatura clásica al servicio de la polémica teológica: «Ad Florum», de Juliano de Eclana 301-308*; J. Wetzel – *La cuestión de la „consuetudo carnalis” en «Conf.» 7, 23, 309-314*; D.E. Wright – „*Non posse peccare*” en esta vida? «*De correptione et gratia*» 33 de san Agustín 315-321.
23. BIBLIOTHECA SACRA 160 (2003) nr. 637-640:
D.F. Wright – *The Making of the Early Christians*, cz. 1: *The Baptismal Community* 3-12; cz. 2: *A Race Apart? Jews, Gentiles, Christians* 131-141; cz. 3: *A Family Faith: Domestic Discipling* 259-268; cz. 4: *The testimony of Blood: the Charisma of Martyrdom* 387-397; J.P. Sweeney – *Modern and Ancient Controversies over the Virgin Birth of Jesus* 142-158.
24. BIBLISCHE NOTIZEN (2003) nr 116-117:
(Nr 116) H.G. von Mutius – *Die judäo-arabische Pentateuchübersetzung von Saadja Gaon zu Genesis 12, 6 im Rahmen der biblischen Textkritik* 69-76.
25. BIULETYN ORMIAŃSKIEGO TOWARZYSTWA KULTURALNEGO (2003) nr 32-34:
(Nr 32/33) A. Pisowicz – *Ormianie w Bułgarii* 39-46.
26. BYZANTINISCHE ZEITSCHRIFT 96 (2003) nr 1-2:
W. Berschin – *Graecolatina mediaevalia* 5-23; A. Cutler – *Imagination and Documentation: Eagle Silks in Byzantium* 67-72; M. de Groote – *Der byz. Zwölfsilber in Joannes Geometres' Metaphrase der Oden* 73-71; J.A. Demetropoulos – *Further evidence on the ancient, patristic, and byzantine sources of Barlaam the Calabrian's «Contra Latinos»* 83-122; A. Kambylis – *Zu Anna Komnenes Alexias Buch XV 11, 5 (82) – 24 (60)*, 169-192; T. Papamastorakis – *Tampering with History: From Michael III to Michael VIII*, 193-219; J. Spatharakis – G. Bartholf – *An eleventh century illuminated manuscript on Amorgos* 217-221; M. Tziatzi-Papagianni – *Die Korrespondenz des Theodoros von Kyzikos im Codex Laura W 126: Textkritische Beiträge* 223-268; F. Bauer – *Statuen hoher Würdenträger im Stadtbild Konstantinopols* 433-513; B. Coroke – *The Imperial Reigns of Leo II*, 559-575; C. Cupane – *Wie Volkstümlich ist die Byzantinische Literatur?* 577-599; M. Debié – *Du Grec en Syrie: La transmission du récit de la prise d'Amid (502) dans l'historiographie byzantine* 601-622; J. Wintjes – *Zur Datierung von Themistius Or. 4*, 703-708.
27. BYZANTINOSLAVICA 61 (2003):
W. Mayer – *Antioch and the West in Late Antiquity* 5-32; H. Gracanin – *The Western Roman Embassy to the Court of Attila* 53-74; F. Shlosser – *The Slavs in Sixth-Century Byzantine Sources* 75-82; S. Patri – *Les sources des „Lettres syriaques” de la «Vita Constantini» vieux-slave et les figurations littéraires du Logos de la Révélation* 83-94; N. Kalogeras – *The „Rhetoric of Emulation” in the Work of Cyril of Scythopolis and the «Vita Abraamii»* 113-128; P. Speck – *Die τυμπακή*

- προσώνυμους*. *Ein Detail ikonoduler Theologie* 129-142; E. Piltz – *Costume comme communication théologique* 169-178; N. Isar – *The Dance of Adam. Reconstructing the Byzantine χορός* 179-204.
28. CAHIERS DE CIVILISATION MÉDIÉVALE 46 (2003) nr 181-184:
V. Minet-Mahy – *Étude des métaphores végétales dans trois commentaires sur le Cantique des cantiques (Origène, Apponius, Bernard de Clairvaux)* 159-189.
29. CAHIERS DU CERCLE ERNEST RENAN (2003) nr 221-224:
(Nr 221) R. Levi – *Jerôme, portrait d'un faussaire* 49-56; (nr 222) J. Deroo – *À propos de la lettre d'Athanase d'Alexandrie* 65-79, J. Deroo – *Commentaire à propos de la lettre d'Athanase à Épictète, évêque de Corinthe* 80-84;
30. CATHOLICA 57 (2003) nr 1-4:
J. Oeldemann – *Orthodoxe Theologen im interreligiösen Dialog mit dem Judentum und dem Islam* 193-206.
31. CENOBIUM (2003) nr 18:
K. van Oost – *Ideal benedyktyński* 21-34; P. Rostworowski – *Święty Benedykt i jego Reguła* 35-59.
32. CERKIEWNY WIESTNIK (2003) nr 1-4:
(Nr 3) J. Charkiewicz – *Święte Oblicze* 31-37.
33. CHRISTIAN SCHOLAR'S REVIEW 33 (2003) nr 1:
M. Beaty – A.M. Bowery – *Cultivating Christian Citizenship: Martha Nussbaum's Socrates, Augustine's «Confessions», and the Modern University* 23-54.
34. DER CHRISTLICHE OSTEN 58 (2003) nr 1-6:
A. Audo – *Mysterium der Liebe. Ostsyrische Mystiker als Wegweiser in die Spiritualität des christlichen Orients* 352-361.
35. CHRISTUS 40 (2003) nr 197-200:
A. Louf – *Veilleur, où en est la nuit?* 418-426; D. Placide – *L'anthropologie chrétienne à la lumière des Pères* 37-44.
36. CHURCH HISTORY 72 (2003) nr 1-4:
A. Ferreira – *Simon Magus, Nicolas of Antioch, and Muhammad* 53-70.
37. CHURCHMAN 117 (2003) nr 1-4:
R.J.R. Paice – *Irenaeus on the Authority of Scripture, the „Rule of Truth” and Episcopacy*, (I) 57-70; (II) 133-152; D.W.T. Brattston – *Incense in Ante-Nicene Christianity* 225-233.
38. CISTERCIAN STUDIES QUARTERLY 38 (2003) nr 1:
K. Russell – *John Cassian on Sadness* 7-18.
39. CÎTEAUX 54 (2003) nr 1-2:
S.R. Cartwright – *William of St. Thierry's Use of Patristic Sources in his «Expositions on Romans»* 27-54.
40. CLASSICAL PHILOLOGY 98 (2003) nr 1-2:
F. Dolbeau – *A propos d'un „agraphon”: Réflexions sur la transmission de l'homilétique latine antique, avec édition du sermon «Sermo sacerdotis Dei»* 160-174; J.A. Francis – *Clement of Alexandria on Signet Rings: Reading on Image at the Dawn of Christian Art* 179-183.

41. COLLECTANEA CISTERCIENSIA 65 (2003) nr 1-4:
V. Dupont – *Scholastique et Benoît, Macrine et Grégoire* 62-67; J.R. Pouchet – *La personnalité de S. Basile à travers sa correspondance* 147-168; Ch. Roosz – *Le Psaume 118 et la «Règle» de saint Benoît* 293-309.
42. COLLECTANEA THEOLOGICA 73 (2003) nr 1-4:
(Nr 1) A. Tronina – *Judaïzm a chrześcijaństwo w I wieku. Koegzystencja czy konfrontacja?* 117-138; (nr 2) T. Klibengajtis – *Logos wychowawcą Żydów ku prawdzie w koncepcji Klemensa z Aleksandrii. Przyczynek do badań nad filosemityzmem Ojców Kościoła* 13-37; (nr 3) T. Klibengajtis – „*Nasiona prawdy*” pogan. *Poezja jako „locus theologicus” według Klemensa z Aleksandrii* 61-76.
43. COMMUNIO (PL) 23 (2003) nr 1-6:
(Nr 1) A. Bertolino – *Postać Chrystusa we wczesnochrześcijańskich zabytkach Rzymu*, tłum. G. Ostrowski 126-153; (nr 2) Y. De Andia – *Męczennicy prawdy. Od Ignacego z Antiochii do mnichów z Tibhirine*, tłum. M. Żerańska 90-114; (nr 5) L. Pereira Lamelas – „*Paresia*” męczenników: *odwaga w wyznawaniu wiary*, tłum. L. Balter 35-50.
44. COMMUNIO (USA) 30 (2003) nr 1-3:
M. Figura – *The Eucharist as Sacramental Incarnation* 39-56; M. Heinz – *Envy and Ingratitude in the «Adversus haereses» of Irenaeus* 57-69; R. Brague – *Wasted time?* 70-78; M. Figura – *The Suffering of God in Patristic Theology* 366-385; J.P. Batut – *Does the Father Suffer?* 386-405.
45. CONNAISSANCE DES PÈRES DE L'ÉGLISE (2003) nr 89-92:
(Nr 89: *Le culte des reliques*) P.I. Fransen – *Les reliques: pourquoi les reliques?* 2-3; F. Heim – *Les honneurs rendus aux martyrs pendant et après les persécutions* 4-9; P. Maraval – *La découverte de la Croix au IV^e siècle* 10-14; P. Force – *Vigilance de Calagurris et la critique du culte des reliques. Éléments pour une théologie du culte des reliques* 15-26; A. Bonnery – *Le développement des villes autour des corps saints durant le Moyen Âge. Exemple de Narbonne* 27-34; J.P. Weiss – *Le panégyrique de la ville martyriale* 35-38; M. Mentré – *Reliquaires et reliques – aspects iconographiques* 39-41; M.A. Vannier – *S. Augustin et le culte des reliques* 42-47; J. Siat – *Le culte des martyrs d'après les épigrammes de Damase* 48-52; P.I. Fransen – *Les martyrs Scillitains* 53-57; M. Smyth – *Les martyrs et la liturgie: l'élaboration du martyrologe latin* 58-62; (nr 90: *La christologie*) B. Sesboüé – *Les grandes orientations de la christologie patristique* 2-14; B. Pottier – *La christologie anoméenne d'Eunome de Cyzique, adversaire de Grégoire de Nysse* 15-26; M.A. Vannier – *Jean Cassien et la christologie à la veille du Concile d'Éphèse* 27-38; J. Fantino – *L'enseignement christologique du Concile de Chalcédoine* 39-44; F. Mali – *La christologie de l'Église d'Orient* 45-53; G. Kongs – *L'identité du Christ* 54-59; L. Brottier – *In memoriam Anne-Marie Malingrey* 60-61; (nr 91: *L'apport des Pères à la catéchèse d'aujourd'hui actes du colloque des 4 et 5 juillet 2003 à Paris*) M. Dubost – *Introduction* 3-6; A. Dupleix – *L'influence des Pères sur l'instrument de travail: „Aller au coeur de la foi”* 7-15; M.A. Vannier – *Les grandes orientations de la catéchèse des Pères*

- 16-28; P. Marval – *Les catéchèses baptismales (et mystagogiques) de Cyrille de Jérusalem et le témoignage d'Égerie* 29-35; Th. Jordan – *Catéchèse et liturgie* 36-37; Ph. Guedet – *Les retentissements de la catéchèse sur la liturgie* 38-42; G. Kongs – *Les symboles dans la catéchèse et la mystagogie* 43-49; R. Winling – *Catéchèse et liturgie chez Grégoire de Nysse* 50-58; L. Brottier – *Un souci pastoral de Jean Chrysostome: la catéchèse des non-hellénophones* 59-67; C. Pasquet – *Catéchèse et liturgie dans le monde syriaque* 68-77; J. Garcia – *Les catéchèses eucharistiques de S. Augustin* 78-88; C. Dagens – *L'initiation à la foi et l'apport des Pères de l'Église* 89-97; N.J. Sèd – *Transmission de la foi et tradition de l'Église* 98-102; R. du Charlat – *Art et catéchèse aujourd'hui* 103-106; L. Ridez – *Catéchèse et iconographie. Un exemple d'iconographie catéchétique inspirée des Pères de l'Église: les enluminures de l'Évangélaire d'Egbert* 108-111; J.C. Reichert – *Perspectives actuelles pour la catéchèse* 112-116; Ch. van der Plancke – *Orientations de la catéchèse Belgique: la catéchèse de la communauté par la communauté* 117-122; C. et J. Lagarde – *La Bible, parole d'amour* 123-125; (nr 92: Saint Maurice) J. Roduit – *Présentation générale: la vocation d'une terre* 2-3; J.M. Roessli – *Le martyre de la Légion Thébaine: culte et diffusion de l'Antiquité tardive au Moyen Âge* 4-18; M. Dulaey – *Euher de Lyon: du monachisme à l'épiscopat* 19-24; Y.M. Escher – *La structure rhétorique de la Passio comme clé d'interprétation* 25-35; M.A. Vannier – *Le martyre comme „exemplum” pour le moine-évêque Euher* 36-42; E. Chevalley – *La Passion anonyme de S. Maurice d'Agaune* 43-46; K. Zelzer – *L'identification des „Instituta de informatione Acaunensis coenobii”: un mystère monastique triangulaire* 47-51; P.Y. Fux – *Les patries des martyrs: doctrines et métaphores chez quatre poètes de l'Antiquité tardive* 52-60.
46. CONTACTS 55 (2003) nr 201-204:
B. Osborne – *L'unité de l'Église: une unité trinitaire* 8-39; M. Stavrou – *L'autorité ecclésiastique dans le monde byzantin* 148-179; J. van Rossum – *L'Eucharistie chez saint Grégoire Palamas*; 180-192; V. Lossky – *Le problème de la „vision face à face” et la tradition patristique de Byzance* 429-455.
47. CREDERE OGGI 23 (2003) nr 133-138:
(Nr 135) P. Sacchi – *La storia del Secondo Tempio e le origini cristiane* 21-43; (nr 138) R. Grégoire – *Cristianesimo e pratiche magiche lungo la storia* 87-97.
48. CRISTIANESIMO NELLA STORIA 24 (2003) nr 1-2:
J.A. Jiménez Sánchez – *„O amentia monstruosa”. A propósito de la liturgia imperial y del ritual circense durante el siglo V*, 23-39; B. Studer – *Ein „anderer Augustinus”. Überlegungen zu einem bemerkenswerten Buch* 115-133; F. Fatti – *Tra Costantinopoli e Alessandria: l'edilizia filantropica cristiana al Concilio di Calcedonia* 257-296; G. Spinosa – *Ἐκκλησία – secta – ordo nel cristianesimo dei primi secoli: una riflessione sul lessico* 453-487; G. Theissen – *Urchristentum als Bewegung. Von innerjüdischen Oppositions- und Erneuerungsbewegungen zur Entstehung einer neuen Religion in Römischen Reich* 489-515.
49. CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE 55 (2003) nr 1-2:
(Nr 1) W. Rozwadowski – *Nauczanie prawa w państwie rzymskim* 9-28.

50. DEUTSCHES ARCHIV FÜR ERFORSCHUNG DES MITTELALTERS 59 (2003) nr 1-2:
H. Grahn-Hoek – „*Gundulfus subregulus*” – eine genealogische Brücke zwischen Merowingern und Karolingern? 1-47; S. Hamann – Zur Chronologie des Staates Grimoalds 49-96; H. Hoffmann – Der älteste Textzeuge der Chronik des Sulpicius Severus 447-458.
51. DIDASKALIA 33 (2003) nr 1-2:
P. Alves de Sousa – *Obras de Santo Agostinho. Edições e traduções* 227-237; J.M. da Silva Rosa – *A tensão para o fundamento, em Eric Voegelin e Agostinho de Hippona* 519-558; C. Nuno Salgado Vaz – *Uma agradável surpresa: O «Evangelho segundo Pilatos»* 725-743.
52. DISSERTATIONES PAULINORUM 12 (2003):
B. Degórski – *Najstarszy monastycyzm żeński 5-59; Ojcowie Kościoła – świadkowie i nauczyciele wiary* (rozmowa przeprowadzona przez o. Kazimierza Stefka O.S.P.P.E. z patrologiem o. Bazylim Degórskim O.S.P.P.E.) 84-92.
53. DIVUS THOMAS 106 (2003) nr 34-36:
(Nr 34) C.M. Bondioli – „*Gloria Dei vivens homo*”. *Teologia dello Spirito e antropologia anagogica in Ireneo* 241-254.
54. DOCTRINE & LIFE 53 (2003) nr 1-10:
G. Bonnar – *The Incarnation, the Church and the World, according to Augustine* 345-357; J. Good – *A Theology of the Body: the Legacy of Augustine* 358-361.
55. THE DOWNSIDE REVIEW 121 (2003) nr 422-425:
J.R. Fortin – *The Reaffirmation of Monastic Hospitality* 105-118; J. Moorhead – *Taking Gregory the Great's «Dialogues» seriously* 197-210.
56. EARLY MEDIEVAL EUROPE 11 (2002) nr 1-3:
S. Castellanos – *The political nature of taxation in Visigothic Spain* 201-228.
57. ECCLESIA ORANS 20 (2003) nr 1-3:
B. Neunheuser – *L'epoca della liturgia romana pura pienamente sviluppata* 313-320; M.S. Gros – *Restes de deux libelli baptismaux romains de la fin du IV^e siècle* 339-355; G. di Napoli – *Il sacramentario veronese: i procedimenti nel reperire e trascrivere il materiale e suo impiego* 357-396.
58. EDITH STEIN JAHRBUCH 9 (2003):
N. Kuster – *Wanderradikale und heimatlose Mönche. Wie eine Lebensform immer wieder sesshaft wird* 46-81; M. Lauterborn – *Die Benediktinerinnen* 82-91; J. Schaber – *Zwischen Benedikt von Nursia und Ignatius von Loyola. Max Scheler als Interpret des abendländischen Mönchtum* 237-254.
59. EFEMERIDES MEXICANA 21 (2003) nr 61-63:
J. Medina Orozco – *La „Guerra Justa” desde San Agustín a nuestros días. Apuntes históricos* 223-246.
60. ELPIS 5 (2003) nr 7-8:
J. Tofiluk – *Historia rozwoju i kształtowania się piaszczanicy (epitafionu)* 11-28; A. Angelopulos – M. Tritos – *Instytucja pentarchii w Kościele prawosławnym i jej znaczenie dzisiaj*, tłum. J. Pańkowski 87-98.
61. EPHEMERIDES LITURGICAE 117 (2003) nr 1-4:

- B. Neil – *The Cult of Pope Clement in Ninth-Century Rome* 103-113; M. Barba – „*Vicarius Petri*”: *la mutevole continuità di un'antica denominazione* 385-399; R. Fusco – *Dalla liturgia alla storia del dogma: una inedita epitome agiografica (N Auct. BHG 92c) in una raccolta antieresiologica bizantina* 405-503.
62. EPHEMERIDES THEOLOGICAE LOVANIENSES 79 (2003) nr 1-4:
J.M. Auwers – *Ct 2, I au miroir de la chaîne de Procope* 329-346; D. Ogliari – *The Role of Christ and of the Church in the Light of Augustine's Theory of Predestination* 347-364; T. Bou Mansour – *Une clé pour la distinction des écrits de Isaac d'Antioche* 365-402.
63. ERBE UND AUFTRAG 79 (2003) nr 1-6:
A. Böckmann – *Zum Prolog der Regel Benedikts: RB Prolog 5-7, s. 5-16; RB Prolog 8-13, s. 124-137; RB Prolog 14-20, s. 224-235; RB Prolog 21-22, s. 308-313, RB Prolog 23-35, s. 389-407; RB Prolog 36-39. 40-44 (45-50), s. 487-496; S.Ch. Kessler – Monastische Mystik auf biblischer Grundlage. Theorie und Praxis der Kontemplation bei Gregor dem Großen* 17-26; Ch. Reemts – *Das christliche Leben als Seefahrt* 45-56; E. Barlage – *Die Festsetzung von Preisen in der Benediktusregel (RB 57, 7-9) und bei „Weltleuten” unter besonderer Berücksichtigung des Gewinns-Vergleich zweier Ansätze aus volkswirtschaftlicher Sicht* 296-307.
64. ESPE (2003) nr 62-65:
(Nr 62) *Nie bądź surowym sędzią* (św. Jan Chryzostom, *Hom. do Ew. Mt 23, 1 n. I, OŻ III 212-214*), wybrał A. Langhammer 69-70; (nr 63) *Słowo zamieszkało w ludzkim ciele* (św. Atanazy, *O Wcieleniu Słowa* 8, *OŻ I 32-34*), wybrał A. Langhammer 70-71; E. Kryściak – *Ostra reguła* (Pachomiusz) 72; (nr 64) *Zbudź się o śpiący* (starożytna homilia na Świętą i Wielką Sobotę, *LG II 386-388*), wybrał A. Langhammer 70-71; (nr 65) *Nieznanomość Pisma świętego jest nieznanomością Chrystusa* (Hieronim, *Komentarz do Ks. Izajasza, Prolog 1. 2, LG IV 1226-1227*), wybrał A. Langhammer 75-76; E. Kryściak – *W trosce o Źródło Wody Żywej* (św. Ireneusz) 76-77.
65. ESTUDIO AGUSTINIANO 38 (2003) nr 1-3:
P. de Luis – *Comentario a la Regla de san Agustín. Capítulo cuarto (I) 5-61; (II) 231-290; (III) 517-588*.
66. ESTUDIOS FRANCISCANOS 104 (2003) nr 434-435:
I. Jericó Bermejo – *Sobre la validez universal del los cánones del sínodo Trullano II. Las opiniones de tres salmantinos del siglo XVI*, 93-142.
67. ETUDES THÉOLOGIQUES & RELIGIEUSES 78 (2003) nr 1-4:
H. Garcia – „*Diva Maria*”. *La promotion divine de Marie dans le christianisme ancien et sa cohérence christologique* 225-253.
68. EVANGELISCHE THEOLOGIE 63 (2003) nr 1-6:
W. Huber – *Vom Nutzen und Nachteil von Traditionen für das Leben. Die Kirchenväter und die Kirche von morgen* 8-24.
69. FAITH AND PHILOSOPHY 20 (2003) nr 1-4:
P.C. Meilaender – *The problem of having only one city: an Augustinian response to Rawls* 170-188; S. MacDonald – *Petit larceny, the beginning of all sin:*

- Augustine's theft of the pears* 393-414; G.B. Matthews – *Augustine on the mind's search for itself* 415-429; T.H. Irwin – *Augustine's criticisms of the stoic theory of passions* 430-447; P. Helm – *Augustine's griefs* 448-459; L. Rudder Baker – *Why Christians should not be libertarians. An Augustinian challenge* 460-178; W.E. Mann – *To catch a heretic: Augustine on lying* 479-495.
70. FAITH & REASON 28 (2003) nr 1-4:
Ode in Honour of the Holy Immaculate Most Glorious Lady Mother of God and Ever Virgin Mary (written on the occasion of the Deliverance of Constantinople from the Barbarians A.D. 626), transl. with a foreword V. McNabb 89-122; J.A. Varacalli – *What Hath Sociology to do with Catholicism? An Orthodox Catholic Response to Tertullian, Comte, and Marx* 179-191.
71. FIDES ET HISTORIA 35 (2003) nr 1-2:
 (Nr 2) K. Jolly – *Historical Empathy, medieval Mentalities, and the Opening of the Evangelical Mind* 7-18; Ch.A. Riggs – *The History of Concepts. Historical Methodology and the Search for Truth* 28-35; D.A. Howard – *It Was Called „Palestine“: The Land, History, and Palestinian Identity* 61-78; J.D. Weaver – *Renewing Theology: The Way of John Howard Yoder (Musings from Nicea to September 11)*, 85-103; W.W. Dickerson III, *History as a Teacher of Ethics in the Early Middle Ages* 119-130.
72. FORUM TEOLOGICZNE 4 (2003):
 M. Wojciechowski – *Stoickie definicje cnót według Arejosa Didymosa* 177-184.
73. GREEK, ROMAN AND BYZANTINE STUDIES 43 (2002/2003) nr 1-4:
 W. Stevenson – *Sozomen, Barbarians, and Early Byzantine Historiography* 51-75; E.A. Fisher – *Planoudes, Holobolos, and the Motivation for Translation* 77-104; J. Wortley – *Icons and Relics: a Comparison* 161-174; M. de Groote – *The „Paraphrasis“ of Joannes Geometres' «Metaphrasis of the Odes»* 267-304; D. Hernández de la Fuente – *Nonnus and Theodore Hyrtakenos* 397-407.
74. GREGORIANUM 84 (2003) nr 1-4:
 A. Miranda – *La nozione di „corpo spirituale“ in Origene e nella tradizione antiochena* 295-314; G.D. Guyon – *Sur quelques fondations de la pensée chrétienne des droits de l'homme (I^{er}-III^e siècles)* 828-848.
75. GYMNASIUM 110 (2003) nr 1-6:
 K. Döring – *Vom Nutzen der heidnischen Literatur für eine christliche Erziehung. Die Schrift «Ad adolescentes de legendis libris gentilium» des Basilius von Caesarea* 551-567.
76. HERMENEIA (2002) nr 1-2:
 (Nr 1) N. Thon – *Die „Drei Hierarchen“. Ihr Leben und ihre Ikonographie* 7-26.
77. THE HEYTROP JOURNAL 44 (2003) nr 1-4:
 D. King Keenan – *The Sacrifice of the Eucharist* 182-204.
78. HISTORIA 52 (2003) nr 1-4:
 B. Bleckmann – *Der Bürgerkrieg zwischen Constantin II. und Constans (340 n. Chr.)* 225-250; M. Festy – *De l'«Épitome de Caesaribus» à la «Chronique» de Marcellin: l'«Historia Romana» de Symmaque le Jeune* 251-255; E. Flaig – *Wie Kaiser Nero die Akzeptanz bei der „plebs urbana“ verlor. Eine Fallstudie zum*

- politischen Gerücht im Prinzipat* 351-372; R. MacMullen – *Cultural and Political Changes in the 4th and 5th Centuries* 465-495.
79. HISTORISCHE ZEITSCHRIFT 276 (2003) nr 1-3:
B. Studt – *Helden und Heilige. Männlichkeits Entwürfe im frühen und hohen Mittelalter* 1-36; F. Prinz – *Die Kirche und die pagane Kulturtradition. Formen der Abwehr, Adaptation und Anverwandlung* 281-304.
80. IMPACTS 37 (2003) nr 1-4:
(Nr 2/3) D. Saulnier – *Chant grégorien et temporalités* 15-25; (nr 4) I.E. Gnarra – *Sibyls in Anjou* 213-238.
81. INTERNATIONAL JOURNAL FOR PHILOSOPHY OF RELIGION 53 (2003) nr 1-3:
(Nr 3) O. Crisp – *Augustinian universalism* 127-145.
82. IRÉNIKON 76 (2003) nr 1-3:
J. Bandrès – *La doctrine christologique de l'Église orthodoxe „Tawahedo” d'Éthiopie. Évolution au cours des siècles* 5-46; M. van Parys – *L'Église et le Royaume de Dieu. Quelques témoignages des Pères de l'Église* 47-63; S.S. Avertintsev – *Saint Benoît de Nursie et saint Serge de Radonège. Essai de comparaison de deux types spirituels* 270-281.
83. IRISH BIBLICAL STUDIES 25 (2003) nr 1-4:
H. Moore – Ph. McCormick – *Domitian* 74-101; 121-145.
84. IRISH THEOLOGICAL QUARTERLY 68 (2003) nr 1-2:
R.C. Hill – *Psalm 41(42): a classic text for Antiochene spirituality* 25-33.
85. ISIDORIANUM 12 (2003) nr 23-24:
C. López Bravo – *El legado iusfilosófico de San Isidoro de Sevilla. Ley y derecho en el Libro V de las «Etimologías»* 9-30.
86. ISLAM AND CHRISTIAN-MUSLIM RELATIONS 14 (2003) nr 1-4:
J.K.Choksy – *Hagiography and Monotheism in History: doctrinal encounters between Zoroastrianism, Judaism and Christianity* 407-421.
87. ISTINA 48 (2003) nr 1-4:
S. Brock – *Les origines de quelques termes utilisés dans les épicleses eucharistiques syriaques* 124-135; M. Bawai Soro – *Marie dans le dialogue entre catholiques et assyriens dans la perspective assyrienne* 136-159; I. Dorfmann-Lazarev – *La „Pâque d'Égypte” et la „Pâque de Jérusalem”: l'herméneutique de l'Exode dans les traditions chrétienne et rabbinique selon I.Y. Yuval* 359-373.
88. JAHRBUCH FÜR LITURGIK UND HYMNOLOGIE 42 (2003):
G. Kurz – *Intende qui regis Israel. Der Weihnachtshymnus des Bischofs Ambrosius von Mailand (hy. 5)* 105-161.
89. JEWISH STUDIES QUARTERLY 10 (2003) nr 1-4:
M. R. Niehoff – *Circumcision as a Marker of Identity: Philo, Origen and the Rabbis on Gen 17, 1-14*, 89-123.
90. JOURNAL OF BIBLICAL LITERATURE 122 (2003) nr 1-4:
M.A. Daise – *„If anyone thirsts, let that one come to Me and drink”: The Literary Texture of John 7, 37b-38a*, 687-699.
91. JOURNAL OF EARLY CHRISTIAN STUDIES 11 (2003) nr 1-4:

- G.D. Dunn – *Infected Sheep and Diseased Cattle, or the Pure and Holy Flock: Cyprian's Pastoral Care of Virgins* 1-20; M.K. Lafferty – *Translating Faith from Greek to Latin: „Romanitas” and „Christianitas” in late Fourth-Century Rome and Milan* 21-62; D.G. Hunter – *Augustine and the Making of Marriage in Roman North Africa* 63-86; W. Tabbernee – *Portals if the Montanist New Jerusalem: The Discovery of Pepouza and Tymion* 87-94; S.R. Harmon – *A Note on the Critical Use of „Instrumenta” for the Retrieval of Patristic Biblical Exegesis* 95-130; W. Hendrick – *The Secret Gospel of Mark: Stalemate in the Academy* 133-146; G.G. Stroumsa *Comments on Charles Hendrick's Article: A Testimony* 147-154; B.D. Ehrman – *Response to Charles Hendrick's Stalemate* 155-164; F. Bovon – *Canonical and Apocryphal Acts of Apostles* 165-194; A. Retzleff – *John Chrysostom's Sex Aquarium: Aquatic Metaphors for Theater in «Homily 7 on Matthew»* 195-208; R. Lyman – *2002 NAPS Presidential Address: Hellenism and Heresy* 209-222; L. James – *Color and Meaning in Byzantium* 223-256; A.S. Jacobs – R. Krawiec – *Fathers Know best? Christian Families in the Age of Asceticism* 257-264; A.S. Jacobs – *„Let Him Guard «Pietas»: Early Christian Exegesis and the Ascetic Family* 265-282; R. Krawiec – *„From the Womb of the Church”: Monastic Families* 283-308; R.E. Winn – *The Church of Virgins and martyrs Ecclesiastical Identity in the Sermons of Eusebius of Emesa* 309-338; D. Frankfurter – *Syncretism and the Holy Man in Late Antique Egypt* 339-386; S. Castellanos – *The Significance of Social Unanimity in a Visigothic Hagiography: Keys to an Ideological Screen* 387-442; A. Milavec – *Synoptic Tradition in the «Didache» Revisited* 443-480; Ph.A. Harland – *Christ-Bearers and Fellow-Initiates: Local Cultural Life and Christian Identity in Ignatius' «Letters»* 481-500; J.M. Schott – *Founding Platonopolis: The Platonic Πολιτεία in Eusebius, Porphyry, and Iamblichus* 501-532; B.D. Shaw – *Judicial Nightmares and Christian Memory* 533-563.
92. THE JOURNAL OF ECCLESIASTICAL HISTORY 54 (2003) nr 1-4:
D. Bachrach – *Confession in the „Regnum Francorum” (742-900): The Sources Revisited* 3-22; S. Tada – *The Creation of a Religious Centre: Christianisation in the Diocese of Liège in the Carolingian Period* 209-227; D. Bar – *The Christianisation of Rural Palestine during Late Antiquity* 401-421; M. Penn – *Ritual Kissing, Heresy and the Emergence of Early Christian Orthodoxy* 625-640.
93. THE JOURNAL OF MEDIEVAL AND EARLY MODERN STUDIES 33 (2003) nr 1-3:
A.S. Jacobs – *The remains of the Jew: Imperial Christian Identity in the Late Ancient Holy Land* 23-45; D. Brakke – *The Lady Appears: Materializations of „Woman” in Early Monastic Literature* 387-402; V. Burrus – *Macrina's Tattoo* 403-417; P. Cox Miller – *Is There a Harlot in This Text? Hagiography and the Grotesque* 419-435; J.E. Goehring – *The Dark Side of Landscape: Ideology and Power in the Christian Myth of the Desert* 437-451; D.G. Hunter – *Rereading the Jovinianist Controversy: Asceticism and Clerical Authority in the Late Ancient Christianity* 453-470; S. Cameron – *How to Read Heresiology* 471-492; S. Elm – *Hellenism and Historiography: Gregory of Nazianzus and Julian in Dialogue*

493-515; D.E. Trout – *Damasus and the Invention of Early Christian Rome* 517-536.

94. JOURNAL OF MEDIEVAL HISTORY 29 (2003) nr 1-4:
P. Stephenson – *Anna Comnena's «Alexiad» as a source for the Second Crusade?* 41-54.
95. THE JOURNAL OF THEOLOGICAL STUDIES 54 (2003) nr 1-2:
P. Spilsbury – *Flavius Josephus on the Rise and Fall of the Roman Empire* 1-24;
P.L. Buck – *Justin Martyr's Apologies. Their Number, Destination, and Form* 45-59; L. Dossey – *The Last Days of Vandal Africa. An Arian Commentary on Job and its Historical Context* 60-138; T.C.G. Thornton – *High-Priestly Succession in Jewish Apologetics and Episcopal Succession in Hagesippus* 160-163;
J.R.Harrison – *The Fading Crown. Divine Honour and the Early Christians* 493-529; D. Woods – *Ammianus Marcellinus and Bishop Eusebius of Emesa* 585-591.
96. KALISKIE STUDIA TEOLOGICZNE 2 (2003):
R. Pisula – *Rozróżnienie obrazu i podobieństwa Bożego w człowieku u niektórych Ojców Kościoła jako podstawa antropologii teologicznej – przyczynek do tematu* 191-198.
97. KERYGMA UND DOGMA 49 (2003) nr 1-4:
B. Oberdorfer – *Brauchen wir das Filioque. Aspekte des Filioque-Problems in der heutigen Diskussion* 278-292.
98. KIELECKIE STUDIA TEOLOGICZNE 2 (2003):
T. Gacia – *Motywy agonistyczne w pismach Cypriana z Kartaginy* 201-212;
J. Ichnatowicz – *Dlaczego prezbiter nie może udzielać święceń? Biskup i prezbiter w pierwotnym Kościele* 213-232.
99. KLIO (2003) nr 3-4:
(Nr 3) J.M. Spychała – *Orfeusz i orficy – zarys problematyki* 3-24.
100. KWARTALNIK HISTORYCZNY 110 (2003) nr 1-4:
(Nr 1) J. Pysiak – *Pogańska przeszłość Franków w świetle kilku kronik francuskich z czasów Filipa Augusta i Ludwika Świętego* 5-28.
101. LAÓS 10 (2003) nr 1-2æ:
(Nr 2) A. de Maria – *Il simbolo e la comunicazione della fede* 3-37; G. Putrino – *La dignità sacramentale del matrimonio. Continuità ed attualità della dottrina cattolica* 65-83.
102. LAURENTIANUM 44 (2003) nr 1-3:
E. Albrile – *L'utero della creazione. Aspetti del sincretismo gnostico* 197-216;
S. Vacca – *Convivenza tra i popoli e pluralità di religioni in Sicilia durante la prima età normanna* 359-389.
103. LAVAL THÉOLOGIQUE ET PHILOSOPHIQUE 59 (2003) nr 1-2:
T. Hegedus – *The Magi and the Star in the Gospel of Matthew and Early Christian Tradition* 81-95.
104. LIGNUM VITAE 4 (2003):
J.L. Sima – *Święta Góra Atos* 479-489.
105. LITERATURE & THEOLOGY 17 (2003) nr 1-4:

- S.M. Rowley – *Reassessing exegetical interpretations of Bede's «Historia ecclesiastica gentis Anglorum»* 227-243.
106. LITURGIA SACRA 9 (2003) nr 1-2:
K. Matwiejuk – *Koptyjskie dziedzictwo liturgiczne* 385-393; A. Turco, *Starorzemyński śpiew liturgiczny „versus”* 411-421.
107. LUMIÈRE & VIE 52 (2003) nr 257-269:
(Nr 259) B. Meunier – *La Providence des premiers chrétiens: de l'évidence à la foi* 25-33; (nr 260) J.N. Pèrès – *L'identité selon l'Apogée à Diognète* 59-66.
108. LUTHERAN QUARTERLY 17 (2003) nr 1-4:
C. Schneider – *Luther's Preface to Bugenhagen's Edition of Athanasius* 226-230.
109. ЛУЧА 20 (2003) nr 1:
Б.Б. Брајобућ – *О демонском и сатанском (огледение у јелинском и христићанској философији* 17-22; В. Бурђевић – *Апофамичко богословље Псеудо-Дионисија Ареопажите и логосна структура мишљења* 23-46.
110. LA MAISON DIEU (2003) nr 233-236:
(Nr 233) M. Smyth – *Une avancée oecuménique et liturgique. La note romaine concernant l'anaphore d'Addai et Mari* 137-154; (nr 234) J. Évenou – *D'un Martyrologe à l'autre* 109-135; (nr 236) J. Guyon – *Aux origines du culte des saints (III^e-VI^e siècle): dévotion populaire ou volonté pastorale? Regards sur les Gaules et l'Italie* 113-152.
111. MEANDER 58 (2003) nr 1-4:
M. Kozłowska – *Wczesne chrześcijaństwo z Brytanii IV-VI wieku na podstawie zabytków archeologicznych* 85-97; M. Starowieyski – *Studia z dziedziny historii literatury wczesnochrześcijańskiej i patrologii w Polsce. Próba oceny* 163-170; W. Ceran – *Omówienie stanu badań bizantynologicznych w Polsce oraz perspektywy rozwoju kadry naukowej (1999-2002)*, 171-182.
112. MEDIUM AEVUM 72 (2003) nr 1-2:
P. Orton – *Stics or stones? The Story of Imma in Cambridge, Corpus Christi College, MS 41 of the Old English Bede, and Old English tn ('twig')* 1-12.
113. MÉLANGES DE L'ÉCOLE FRANÇAISE DE ROME 115 (2001) nr 1-2 (Moyen Âge):
J. Dalarun – L. Leonardi – *Biblioteca agiografica italiana. Du projet à la publication* 7-40; M. Fiano – *Il banchetto regio nelle fonti altomedievali: tra scrittura ed interpretazione* 637-682.
114. METHODOS 2 (2003):
H. Paprocki – *Diakonisy (historia i współczesność)* 144-155.
115. MIEJSCA ŚWIĘTE (2003) nr 1-12:
(Nr 1) E. Kozłowski – *Kościół cypryjski* 13-14; *Święty Barnaba* (na podstawie: W. Zaleski, *Święci na każdy dzień*, Warszawa 1989, 313-314), 15-16; E. Pukacz-Prodomou – *Krzyż nad Lewantem* 21-23; (nr 3) J. Naumowicz – *Ojcowie pustyni. Miejsce próby* 5-6; J. Strzelczyk – *Rzymska Afryka chrześcijańska* 7-9; (nr 4) J. Strzelczyk – *Męczennstwo Perpetui, Felicyty i towarzyszy* 6-10; J.S. Partyka – *Święty Cyprian – biskup Kościoła afrykańskiego* 11-15; J.S. Partyka – *Fulgencjusz z Ruspe* 16-17; (nr 7) A. Kuśmirek – *Jakub Starszy Apostoł*

- 6-7; T. Sobolska – *Dzieje Księgi Apostoła Jakuba* 10-12; J. Strzelczyk – *Wizygoci w Hiszpanii – od arianizmu do katolicyzmu* 26-28; J. Kotański – *Rekonkwista* 29-30;
116. MIESIĘCZNIK PASTERSKI PŁOCKI 88 (2003) nr 1-12:
A. Majchrzak – *Symbol w kulturze chrześcijańskiej* 286-297.
117. MITTELLATEINISCHES JAHRBUCH 38 (2003) nr 1-2:
A. Dihle – Prudentius, «*Psychomachia*» 454ff., 17-18; J. Szvérfy – *Beiträge zur Typengeschichte der lateinischen Hymnen. Grundlage einer umfassenden Hymnengeschichte?* 39-49.
118. MNEMOSYNE 56 (2003) nr 1-6:
T.J. Leary – *Ausonius «Epigram» 77: The Doctor, the Diviner and the Dying Man* 358-360; D. Holwerda – *Textkritisches zum Basilides-Referat des Hippolytos* 597-606.
119. MODERN THEOLOGY 19 (2003) nr 1-4:
H. Boersma – *Irenaeus, Derrida and Hospitality: On the Eschatological Overcoming of Violence* 163-189; M.R. Barnes – *The Visible Christ and the Invisible Trinity: Mt 5, 8 in Augustine's Trinitarian Theology of 400*, 329-355; M. Hanby – *Augustine and Descartes: An Overlooked Chapter in the Story of Modern Origins* 455-482.
120. MORALIA 26 (2003) nr 1-4:
M. Raczkiewicz – *Sobre la συνείδησις de Doroteo de Gaza* 139-158; M. Raczkiewicz – *La paz, una prioridad para los Padres de la Iglesia* 397-416.
121. MÓWIĄ WIEKI (2003) nr 1-12:
(Nr 5) *Od wspólnoty zakonnej do społeczeństwa*. Rozmowa z prof. Jerzym Kłoczowskim 11-16; (nr 6) E. Wipszycka-Bravo – *Rzym – państwo naszych marzeń* 8-12; M. Wojtkowska – *Po drugiej stronie Tybru* 20-25; M.J. Leszka – *Chan Krum – nowy Sennacherim* 38-42; (nr 10) R. Suski – *Wikingowie starożytności* 8-12
122. MÜNCHENER THEOLOGISCHE ZEITSCHRIFT 54 (2003) nr 1-4:
Ch.G. Müller – *Priska und Aquila. Der Weg eines Ehepaars und die paulinische Mission* 195-210.
123. NEDERLANDS THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT 57 (2003) nr 1-4:
K. Vriezen – „*De leeuw zal stro eten als het rund. De wolf en het lam zullen tezamen weiden*”. *Een Oudoosters paradijsthem in mozaeken in Byzantijs Palestina/Arabia* 126-134.
124. NEUE ZEITSCHRIFT FÜR SYSTEMATISCHE THEOLOGIE UND RELIGIONSPHILOSOPHIE 45 (2003) nr 1-3:
J. Wirsching – *Augustinus der lateinische Grieche* 1-19.
125. NEW BLACKFRIARS 84 (2003) nr 1-12:
S.D. Moringiello – *Kataphasis, Apophasis and Mysticism in Pseudo-Denys and Wittgenstein* 220-229.
126. NEW TESTAMENT STUDIES 49 (2003) nr 1-4:
M. Goulder – *Hebrews and Ebionites* 393-406.
127. NICOLAUS 30 (2003) nr 1-2:

- T.M. Violante – *Fu vero scisma? I rapporti Roma – Costantinopoli nel secolo undecimo* 27-83; P. Corsi – *Cultura bizantina nel Mezzogiorno normanno-svevo* 85-104; D. Mongillo – *L'ammirazione per Dio, fine ultimo: ispirazione e coronamento della bontà del volere e dell'operare amico. L'eredità dei Padri latini e greci* 167-184; A. Moda – *Simeone il Nuovo Teologo. „Il Rinnovatore della vita mistica”* 219-271; G. Donato – *La «Vita Antonii» di Atanasio: Ascesi e lavoro* 273-284; R. Simini – *La donna nella tradizione ebraica e cristiana* 347-365; N. Bux – *Appunti per una mistagogia antica e nuova* 367-373.
128. NOVUM TESTAMENTUM 45 (2003) nr 1-4:
D.M. Scholer – *Bibliographia Gnostica: Supplementum II/6*, 71-104
129. IL NUOVO AREOPAGO 22 (2003) nr 1-4:
(Nr 1) F. Ventorino – *Chiesa e struttura politica nel cristianesimo primitivo. A proposito del libro di Hugo Rahner* 58-71.
130. NURT 37 (2003) t. 101-104:
(T. 102): A. Miotk – *Misje czasów apostołskich i zasięg chrześcijaństwa do IV wieku* 43-74.
131. O ODIGOS 22 (2003) nr 1-4:
(Nr 1-2) E. Sironi – *La radice di uno stile di relazione comune all'Oriente e all'Occidente* 5-7; L. Lorusso – *La Chiesa Cattolica Caldea* 19-22; (nr 3) G. Cioffari – *L'iconografia di San Nicola nel retaggio bizantino della Puglia fra XI e XV secolo* 5-23;
132. OBNOVLJENI ŽIVOT 57 (2002) nr 1-4:
S. Kos – *Ženidba kao put spasenja u spisima svetog Ivana Zlatoustoga* 43-72.
133. ONE IN CHRIST 38 (2003) nr 1-3:
P. Reardon – *The «Aeneid» and the Acts of the Apostles* 45-55.
134. ORDENS NACHRICHTEN 42 (2003) nr 1-5:
(Nr 2) M. Puzicha – *Die Benediktusregel. Ein Zeugnis für Menschen von heute* 34-40.
135. ORIENS CHRISTIANUS 87 (2003):
A. Palmer – *Paradise restored* 1-46; P. Bruns – *Von Adam und Eva bis Mohammed. Beobachtungen zur syrischen Chronik des Johannes bar Penkaye* 47-64; H. Kaufhold – *Anmerkungen zur Textüberlieferung der Chronik des Johannes bar Penky* 65-79; S. Talay – *Neue syrische Grabinschriften aus Qasrk (Nordost-syrien) aus dem Jahre 327-330 H.*, 80-99; J.R. Zaborowski – *Egyptian Christians Implicating Chalcedonians in the Arab Takeover of Egypt: The Arabic Apocalypse of Samuel of Qalamūn* 100-115; Y. Nessim Youssef – *Coptic fragment of a letter of Severus of Antioch* 116-123; A. Sima – „*Konä yəqättəl*” in einer Wiener Handschrift des äthiopischen Danielbuches. Ein Beitrag zur Textgeschichte des altäthiopischen Daniel und zur Sprachgeschichte des Ge'ez 123-129; S.B. Chernetsov – *A short story of St. Täklä Haymanot's ancestors and his «heritage» (rist) in the Däbra-Libanos version of his Vita* 130-139; M. Kropp – *Viele fremde Tische, und noch einer im Koran: Zur Etymologie von äthiopisch „ma'əd(də)” und arabisch „mä'ida/mayda* 140-143; M. van Esbroeck – *Der armenische Ikonoklasmus* 144-153; N. Daborjginidze – *Einige Fragestellungen der Volksspra-*

- chenemanzipation im östlichen Christentum des Mittelalters* 154-174; D. Piguet-Panayotowa – *The Church of Oschki. Architecture and Ornaments* (part 2) 175-219; G. Rabo – *Die Publikationen von Professor Dr. Werner Strothmann (1907-1996)*, 220-223.
136. ORIENTALIA CHRISTIANA PERIODICA 69 (2003) nr 1-2:
A. Ammassari – *La struttura carismatica della Comunità Siro-Cinese a Xian-fu (635-845) e il suo Tempio di Daqin. Tradizioni proto-evangeliche del „Sutra di Gesù Messia”* 29-71; G. Winkler – *A Remarkable New Publication by R.W. Thomson about the Teaching of Saint Gregory the Illuminator* 153-162; R.E. Carter – *The Image of God in Man and Woman according to Severian of Gabala and the Antiochene Tradition* 163-178; E.Ch. Suttner – *Wandel im Verständnis von Schisma und Union. Von Bischof Cyprian von Karthago bis ins 20. Jh.* 267-285; M. Dubuisson – C. Macé – *L'apport des traductions anciennes à l'histoire du texte de Grégoire de Nazianze. Application au Discours 2*, 287-340; D.M. Searby – *A Paraphrase of Gregory of Nazianz «Carmen de virtute» 2, 9, in an Uppsala Ms.* 341-353; Z. Pogossian – *Women at the beginning of Christianity in Armenia* 355-380; A. Ammassari – *La soteriologia della stele di Xian-Fu e il sutra pneumatologico „Riposo e gioia”* 381-428.
137. ORTHODOXES FORUM 17 (2003) nr 1-2:
F. Gahbauer – *Der „Leuchter” als Symbol für theologische und geistliche Aussagen der Kirchenväter* 7-28; Ch. Baloglou – *Theodoret of Cyrrhus' Economic Thought* 77-80.
138. OSTKIRCHLICHE STUDIEN 52 (2003) nr 1-4:
P. Plank – *Der hymnographische Beitrag des Theophanes Graptos zur Geschichte seiner eigenen Familie* 316-330.
139. PASTORES (2003) nr 18-21:
(Nr 18) *Ikona Bożego Narodzenia* 116-123; (nr 19) J. Woliński – *Zmartwychwstanie, Ojcowie Kościoła i my* 100-108; (nr 20) J. Naumowicz – *Kwiaty na pustyni* 119-124; (nr 21) J. Naumowicz – *Św. Augustyna droga do celibatu* 109-115.
140. PATH 2 (2003) nr 1:
(Nr 1) N. Cipriani – *Il mistero trinitario nei Padri* 47-70; Y. Spiteris – *Teologia trinitaria nell'Oriente cristiano: implicazioni soteriologiche e antropologiche* 71-93.
141. PHILOLOGUS 147 (2003) nr 1-2:
P. van Nuffelen – *Dürre Wahrheiten. Zwei Quellen des Berichts von Socrates Scholasticus über die Versorgungskrise in Antiochien* 362/363, 352-356; M. Hoffmann – *Lazarus als widerstandener Phönix: Sedulius, «Carmen Paschale» 4, 290, 364-366.*
142. PHILOSOPHISCHES JAHRBUCH 110 (2003) nr 1-2:
Ch. Kann – *Grenzen des Zweifels. Skeptizismuskritik bei Augustinus, Heinrich von Gent und Descartes* 226-240.
143. PHOENIX 57 (2003) nr 1-2:
M. Carter – *Gladiatorial ranking and the «SC de pretiis gladiatorum minuendis» (CIL II 6278 = ILS 5163)*, 83-114; A. Retzlaff – *Near Eastern Theatres in Late Antiquity* 115-138.

144. PIELGRZYM 14 (2003) nr 1-26:
(Nr 3) M. Starowieyski – *Kościół przedchalcedoński (1)*, 24; (nr 4) *Sobory Efecki i Chalcedoński (2)*, 24; (nr 5) *Zawsze wierni – maronici (3)*, 24; (nr 6) *Dziedzictwo Soboru Efeckiego (1) – Kościół Chaldejski* 23-24; (nr 7) *Dziedzictwo Soboru Efeckiego (2) – Kościoły w Indiach* 24; (nr 8) *Dziedzictwo Soboru Chalcedońskiego (1) – Koptowie* 23-24; (nr 9) *Dziedzictwo Soboru Chalcedońskiego (2) – Melkici* 24; (nr 10) *Dziedzictwo Soboru Chalcedońskiego (3) – Kościoły syryjskie* 22-23; (nr 11) *Dziedzictwo Soboru Chalcedońskiego (4) – Ormianie* 23-24; (nr 12) *Dziedzictwo Soboru Chalcedońskiego (5) – Eitopczyzy* 24; (nr 13) *Mozaika Kościołów Wschodu* 24; (nr 14) *Sobór Watykański II* 24; (nr 15) *Dlaczego Kościoły Wschodnie?* 24; (nr 26) *Moja Italia (1). Campo Verano* 22-23.
145. POLONIA SACRA 7 (2003) nr 12-13:
(Nr 12) P. Sikora – *Przebóstwienie człowieka. Chalcedon i chrystologia dwustopniowa* 327-339.
146. POZNAŃSKIE STUDIA TEOLOGICZNE (2003) nr 14-15:
(Nr 14) A. Weiss – *Vom Heiligen Stuhl unmittelbar abhängige Bistümer in mittelalterlichen Europa* 147-159; (nr 15) A. Swoboda – *Obraz żony w pismach Seneki i w «Objaśnieniach Psalmów» (Enarrationes in Psalmos) św. Augustyna* 91-109.
147. PRO DIALOGO (2003) nr 112-114:
N. Sheth – *Apostles, Martyrs, Saints and Doctors of the Church in Christianity* 185-212.
148. PRO ECCLESIA 12 (2003) nr 1-4:
F. Guyette – *John Cassian on Faith and Action. Implications for Protestant-Catholic Dialogue* 89-98; A. Golitzin – *Dionysius Aeropagita? A Christian Mysticism?* 161-212; J. Driscoll – *Uncovering the Dynamic „lex orandi – lex credendi” in the Baptisaml Theology of Irenaeus* 213-225.
149. PROCHE ORIENT CHRÉTIEN 53 (2003) nr 1-4:
Pierre Chrysologue – *Il mange avec les publicains et les pécheurs (Sermo 30, PL 52, 285-286)*, trad. des moines bénédictins d'En Calcat, Tarn, France 3-4; S. Khalil Samir – *L'Esprit Saint dans la liturgie copte* 5-33; S. Le Mong – *Le „démon de midi”, des déserts d'Égypte à aujourd'hui* 34-50; J. Chrysostome – *Tendre les voiles au souffle de l'Esprit* 227-228; F. Leduc – *Modération, douceur et mansuétude dans l'oeuvre de Jean Chrysostome* 229-259; L. Perrone – *Prayer and the Construction of Religious Identity in Early Christianity* 260-288.
150. PRUDENTIA 35 (2003) nr 2:
D.M. Gwynn – *The Construction of a „heretical party” in the «Apologia contra Arianos» of Athanasius of Alexandria* 161-187.
151. PRZEGLĄD HISTORYCZNY 94 (2003) nr 1-4:
E. Jastrzębowska – *Księżdz Bohusza poglądy na rzymskie katakumby z 1791 roku* 137-148; P. Janiszewski – *Neoplatonik historykiem. Magiczne posągi, theurgia, epifania Uranii i Wysp Szczęśliwych w Ἱστορικοὶ λόγοι Olympiodora z Teb* 377-395.

152. PRZEGLĄD NAUK HUMANISTYCZNYCH 2 (2003) nr 1-2:
(Nr 2) M.B. Leszka – *Między zwolennikami anomeizmu a homejczykami – biskupie peregrynacje Eudoksjusza z Germanikei* 5-28.
153. PRZEGLĄD Powszechny (2003) nr 1-12:
(Nr 1) *I Oda Salomona*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 9; (nr 2) *Przysłowie etiopskie*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 153; (nr 3) *Wychwalać będziemy Zwycięzcę mocnego...* (fragm. bizantyjskich hymnów paschalnych z IX wieku), tłum. i oprac. R. Zarzeczny 281-282; (nr 4) *Z Homilii paschalnej Pseudo-Atanazego*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 9-10; (nr 5) *Modlitwa Maryi za Kościół*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 181-182; (nr 6) T.P. Terlikowski – *Jedyni prawdziwie prawosławni* 404-414; *Modlitwy ludu Etiopii*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 415-416; (nr 7-8) *Litania o świętym Krzyżu*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 122-123; (nr 9) *Maryjo, Tyś Bramą Światłości*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 314-315; (nr 10) M. Medvid – *Prawosławne Kościoły autokefaliczne* 50-65; *Przysłowie etiopskie II*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 91; (nr 11) T.P. Terlikowski – *Chrześcijaństwo przedefesy, czyli o nestorianizmie jako pewnym nieporozumieniu chrystologicznym* 240-250; *Etiopska modlitwa Mojżesza*, tłum. i oprac. R. Zarzeczny 251-254; (nr 12) *Przedziwny cud na niebiosach. Z homilii Pseudo-Epifaniasza ku czci Najświętszej Maryi Panny* 452-453.
154. PRZEGLĄD PRAWOSŁAWNY (2003) nr 1-12:
(Nr 11) D. Wysocka – *Pentarchia dawniej i dziś* 22-23.
155. PRZEGLĄD RELIGIOZNAWCZY (2003) nr 207-210:
(Nr 208) Z.I. Brzostowski – *Józef Flawiusz w obliczu próby wierności* 31-40; W. Gajewski – *Judeochrześcijańska struktura gminy jerozolimskiej od dodeka do episkopatu* 41-63; J. Iluk – *Augustyna, biskupa Hippony, rozprawa o Żydach i judaizmie* 65-83; J. Iluk – *Bibliografia dziejów judaizmu i chrześcijaństwa w społeczeństwach hellenistyczno-rzymskich* 117-168.
156. PRZEGLĄD TOMISTYCZNY 9 (2003):
M. Niewiadomska – *Wiersze o Krzyżu Wenancjusza Fortunata. Próba interpretacji* 281-311.
157. QUADERNI DI STORIA 29 (2003) nr 57-58:
(Nr 57) E. Merendino – *Johannes Irmscher, classicista europeo (1920-2000). Bibliografia di Johannes Irmscher (1948-2001)* 223-280; (nr 58) V. Cuomo – *Fozio e Giovanni Crisostomo in un anonimo viennese* 125-139.
158. QUADERNI MEDIEVALI (2003) nr nr 55-56:
(Nr 56) P. Marone – *Le opere di Gregorio Magno* 140-145.
159. QUESTIONS LITURGIQUES 84 (2003) nr 1-4:
M. Kadavil – *World as Sacrament: Ethical and Liturgical Response to Creation in Saint Ephrem* 5-22; S. Verhelst – *Histoire ancienne de la durée du carême à Jérusalem* 23-50; J. Lamberts – *The Origin of Confirmation revisited* 98-127.
160. RASSEGNA DI TEOLOGIA 44 (2003) nr 1-6:
P. Pogossian – *Il ruolo delle donne nella conversione dell'Armenia* 77-88; P. Sguazzardo – *La recensione di Agostino nel pensiero di Karl Rahner* 221-246.

161. RECHERCHES AUGUSTINIENNES 33 (2003):
 J.P. Bouhot – *La tradition catéchétique et exégétique du „Pater noster”* 3-18;
 R. Gounelle – *A propos des volailles cuites qui ont chanté lors de la passion du Christ* 19-61; J. Fontaine – *Isidore de Séville et la Bible* 65-69; M. Dulaey – *Isidore de Séville témoin du «Commentaire sur la Genèse» de Victorin de Poetovio* 71-94; D. Potrel – *Un manuel d'exégèse spirituelle au service des prédicateurs: les «Allegoriae» d'Isidore de Séville* 95-107; O. Szerwiniack – *Bede et les interprétations des somes hébreux* 109-154; J.M. Picard – *L'exégèse irlandaise des Épîtres de saint Paul: Les gloses latines et gaéliques de Würzburg* 155-167.
162. RELIGIÓN Y CULTURA 49 (2003) nr 224-227:
 J. Tejedor Andrés – *San Agustín y la audencia episcopalis* 129-142.
163. RESURRECTION (2002) nr 98:
 A. Grau – *Le concile de Chalcedoine et l'embryon* 37-53.
164. REVISTA AGUSTINIANA 44 (2003) nr 133-135:
 J.V. Ganzarolli de Oliveira – *Estética de San Agustín: problemas de ayer, problemas de hoy* 361-375; G. Folliet – *L'explication par Augustin dans ses «Confessions» X 1, 1 du mot „confessio”*: „qui facit veritatem venit ad lucem” (Jean 3, 21), 543-549; J.M. Zamora Calvo – *La Prudencia en el Tratado «Sobre José» de Filón de Alejandría* 623-642; J.R. Flecha Andrés – *Moral del seguimiento de Cristo en los Padres de la Iglesia* 643-674.
165. REVISTA DE ESPIRITUALIDAD 62 (2003) nr 246-249:
 D. de Pablo Maroto – *Espiritualidad de los Padres del Yermo. Pasado y vigencia en nuestro tiempo* 41-78.
166. REVISTA ESPAÑOLA DE TEOLOGÍA 63 (2003) nr 1-4:
 C. Álvarez Alonso, *Notas trinitarias para una pneumatología de la virginidad según san Ambrosio* 471-497.
167. REVISTA TEOLOGÍA 40 (2003) nr 1-2:
 (Nr 1) M. Pollitzer – *Diocleciano y la teología tetrárquica* 157-166.
168. REVISTA TEOLOGICĂ 13 (2003) nr 1-4:
 (Nr 1) C. Oancea – *Profetul Ilie in exegeza patristică* 47-72; L. Grozea – *Cazul Bardesane. O dilemă patristică sau filozofică?* 73-82; (nr 4) N. Chifăr – *Unitate in diversitate. Evolutia istorică a Bisericii in primul mileniu creștin* 34-44.
169. REVUE BÉNÉDICTINE 113 (2002) nr 1-2:
 A. de Vogüé – *L'influence de saint Basile sur le monachisme d'Occident* 5-17; G. Partoens – *Le sermon 151 de saint Augustin. Introduction et édition* 18-70; P. Meyvaert – A. Davril – *Théodulfe et Bède au sujet des blessures du Christ* 71-79; P.I. Fransen – *Extraits non encore repérés dans la compilation augustiniennne de Florus sur l'Apôtre* 80-89; F. Dolbeau – J. Lemarié – *Une traduction latine inconnue d'un sermon pseudo-chrysostomien sur le baptême du Christ (CPG 4522)*, 217-234.
170. REVUE BIBLIQUE 110 (2003) nr 1-4:
 N.H. Taylor – *Stephen, the Temple, and Early Christian Eschatology* 62-85; W.J. Fulco – *An Early Christian Lamp from Aswan inscribed ΝΕΟΠΙCΤ (Planche I)*, 86-88, A. Falcetta – *The Logion of Matthew 11, 5-6 par. from*

- Qumran to Abgar 222-248*; M.É. Boismard – *Étude sur le papyrus copte de l'évangile de Matthieu provenant de la collection Schøyen 387-398*.
171. REVUE DE L'HISTOIRE DES RELIGIONS 220 (2003) nr 1-4:
N. Ibrahim Fredrikson – *La perle, entre l'océan et le ciel. Origines et évolution d'un symbole chrétien* 283-317.
172. REVUE DES ÉTUDES AUGUSTINIENNES 49 (2003) nr 1-2:
G. Madec, *In memoriam Albert de Veer* 3-4; J. Alexandre, *L'étonnement chez Tertullien* 5-23; G. Guttilla, *Alcune note critique sui «Carmina» di Paolino di Nola* 25-41; M. Dulaey, *L'apprentissage de l'exégèse biblique par Augustin. (2) Années 390-392*, 43-84; G. Partoens, *Le «Sermon» 176 de saint Augustin sur 1Tim. 1, 15-16, Ps. 94, 2/6 et Lc. 17, 11-19*, 85-122; Y.M. Duval, *Note sur la lettre d'Evodius à l'abbé Valentin d'Hadrumète*, 123-130; E. Decrept, *L'arrière-plan liturgique et ecclésial des Actes d'Ignace*, 131-166; Y. Hen, *A Movingian Commentary on the Four Gospels*, 167-187; Y. Duval, *Sur les conciles africains antérieurs à Cyprien* 239-251; X. Dupuis, *Hagiographie antique et histoire: l'exemple de la «Passion de Lucius et de Montanus»*, 253-265; B. Pouderon, *Μυθωδῶς, μυστικῶς. L'herméneutique de la «Cohortatio ad Graecos» restituée à Marcel d'Ancyre* 267-283; F. Dolbeau, *Un nouveau témoin du «Sermon» 20B d'Augustin sur la santé corporelle* 285-296; G. Raspanti, *San Girolamo e l'interpretazione occidentale di Gal 2,11-14*, 297-321; Ch. Veyard-Cosme, *Saint Jérôme dans les lettres d'Alcuin: de la source matérielle au modèle spirituel* 323-351; *Chronica Tertulliana et Cyprianea 2002*, 353-390.
173. REVUE DES SCIENCES HUMAINES (2003) nr 269-272:
(Nr 269) J.Ph. Pierron – *La dimension figurative du témoignage. L'exemple des premiers martyrs chrétiens* 15-32.
174. REVUE DES SCIENCES PHILOSOPHIQUES ET THÉOLOGIQUES 87 (2003) nr 1-4:
M. Morard – *Une lettre du Père de Lubac à Jean Châtillon et un épisode récent de la théologie du ministère sacerdotal* 293-302; M. Canévet – *Les «Confessions» de Saint Augustin. Un voyage spirituel* 549-556.
175. REVUE DES SCIENCES RELIGIEUSES 77 (2003) nr 1-4:
V. Saxer – *L'Église et l'empire chrétien au IV^e siècle. La difficile séparation des compétences devant les problèmes doctrinaux et ecclésiologiques* 11-30; F. Heim – *Le Dieu et sa statue. Des traces d'hermétisme chez les apologistes latins* 31-42; M. Fédou – *Henri de Lubac, lecteur d'Origène* 133-146; E. Decrept – *Trois représentations de l'Incarnation et leur arrière-plan d'après les «Lettres» d'Ignace d'Antioche* 275-286; B. Munier – *L'Apologie de Justin: notes de lecture* 287-300; A. Faivre – *Après Jésus, quel serviteur?* 301-322; M. Bratu – *Quelques aspects de la théorie de l'icône de S. Théodore Studite* 323-349.
176. REVUE D'HISTOIRE DE L'ÉGLISE DE FRANCE 89 (2003) nr 222-223:
Ph. Bernard – *Les diptyques du monastère des saints-Apôtres d'Arles au VII^e siècle. Édition critique et commentaire* 5-21.
177. REVUE D'HISTOIRE ECCLÉSIASTIQUE 98 (2003) t. 1-4:
J.M. Auwers – *Les Pères, lecteurs de l'Écriture. Chronique d'exégèse patristique*

- 106-127; J.M. Auwers – J.B. Demoulin – „Metator”: un cas d'appropriation chrétienne de terme institutionnel romain 389-417; V. Sommers – *Chronique nazianzène* 516-524.
178. REVUE D'HISTOIRE ET DE PHILOSOPHIE RELIGIEUSES 83 (2003) nr 1-4:
M. Philonenko – *Le Vivificateur. Étude d'eschatologie comparée (de 4Q521) aux «Actes de Thomas»* 61-69; R. Roukema – *L'origine du mal selon Origène et dans ses sources* 405-420.
179. REVUE MABILLOIN 14 (2003) t. 75:
A. de Vogüé – *La législation de Justinien au sujet des moines* 139-151.
180. REVUE THÉOLOGIQUE DE LOUVAIN 34 (2003) nr 1-4:
J.M. Auwers – *La Bible et les Pères. Chronique d'exégèse patristique* 187-211.
181. REVUE THOMISTE 103 (2003) nr 1-4:
E. Perrier – *L'enjeu christologique de la satisfaction* (I) 105-136; (II) 203-247; Augustin – „*Sur les idées (Quaestio de ideis)*”, traduction et notes de lecture par G. Madec 358-362; D. Doucet – „*De ideis*”: *Éclipse ou dissemination? Les lections in Boethium «De Trinitate» attribuées à Thierry de Chartres* (II 35-67), 363-384; A. Robert – *Idées humaines, idées divines: Ockham lecteur d'Augustin* 479-493.
182. RICERCHÉ DI STORIA SOCIALE E RELIGIOSA 30 (2002) nr 61-62:
(Nr 62) C. Alzati – *Chiesa romana e Oriente cristiano tra storia ed ecclesiologia* 7-35; E. Massa – *Gregorio Magno e l'arte del linguaggio. Ovvero scrittura e spiritualità* 53-101.
183. RICERCHÉ STORICO BIBLICHE 15 (2003) nr 1-2:
(Nr 2) P. Grech – *Il giudeo-cristianesimo. Lo stato della questione* 7-20; M. Pesce – *Sul concetto di giudeo-cristianesimo* 21-44; G. Marconi – *Giacomo e il giudeo-cristianesimo nel I secolo* 45-74; E. Manicardi – *La missione per i giudei e il carattere giudeo-cristiano del Vangelo secondo Matteo* 75-102; A. Pitta – *Gli avversari giudeo-cristiani di Paolo* 103-120; F. Manns – *Une source rabbinique sur le judéo-christianisme* 121-168; L. Cirillo – *Giacomo e Pietro nelle «Pseudo-Clementine»* 169-186; C. Gianotto – *Gli sviluppi del giudeo-cristianesimo* 187-200; R. Penna – *Inizi e primi percorsi della cristologia giudeo-cristiana* 201-232.
184. RIVISTA BIBLICA 51 (2003) nr 1-4:
A. Manzi – *La figura di Mosè nell'Epistola agli Ebrei e nel «Dialogo con Trifone»* 3-55.
185. RIVISTA DI ARCHEOLOGIA CRISTIANA 79 (2003) nr 1-2:
D. Mazzoleni – *Padre Antonio Ferrua S.I. (1901-2003)*, 3-8; D. Mazzoleni – *Mario Mirabella Roberti (1909-2002)*, 9-11; F. Bisconti – *Scena di commercio del vino in un rilievo inedito della regione dell'ex vigna Chiaraviglio in S. Sebastiano* 15-44; C. Carletti – *Nuove iscrizioni dalla regione di S. Eunchio nel cimitero di S. Sebastiano* 45-89; R. Giuliani – C. Noviello – F. Tommasi – *Ancora sulla regione G della catacomba dell'ex vigna Chiaraviglio (via Appia): conferme e nuove acquisizioni dallo studio dei materiali* 91-146; C. Angelelli – *Nuovi frammenti di scultura altomedievale dal territorio ternano* 149-171; M. Bianchini

– M. Vitti – *La basilica di San Michele Arcangelo al VII miglio della via Salaria alla luce delle scoperte archeologiche* 173-242; G. Cipriano – *Il mausoleo dell'Esodo di el-Bagawat. La lettura iconografica del programma decorativo della cupola* 243-288; M. Ghilardi – *Le pitture della villa di Lullingstone quaranta anni dopo lo scavo: note per una rilettura* 289-312; S. Heid – *Der Sinai – Berg der Gottesschau in frühkirchlicher Tradition* 313-358; B. Joassart – *Giovanni Battista de Rossi et Louis Duchesne. Lettres inédites* 359-363; R. Martorelli – D. Mureddu – F. Pinna – A.L. Sanna – *Nuovi dati sulla topografia di Cagliari in epoca tardoantica ed altomedievale dagli scavi nelle chiese di S. Eulalia e del S. Sepolcro* 365-408; C. Noviello – *Su alcuni disegni di interesse concordiese del Cod. Vat. Lat. 10524 (con osservazioni sui sarcofagi di Concordia)* 409-467; R. Wisskirchen – *Der Fassadenschmuck von Alt-St. Peter in Rom und anderen Basiliken* 469-494.

186. RIVISTA DI TEOLOGIA. ASPRENAS 50 (2003) nr 1-4:

L. Longobardo – *I Padri della Chiesa: Le scelte del Concilio Vaticano II* 171-176.

187. ROCZNIKI HUMANISTYCZNE 51 (2003) nr 3-4:

(Nr 3: Filologia klasyczna) A. Eckmann – *Obraz Boga w człowieku według św. Augustyna* 75-84; (nr 4: Historia sztuki) B. Iwaszkiewicz-Wronikowska – *Pół wieku Katedry Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim* 7-18; M. Malec – *Motyw wrzeciona w ikonografii starożytnej i wczesnochrześcijańskiej* 53-78; E. Jastrzębowska – *Wspólnota za stołem, czyli sceny uczt w późnym antyku* 119-134; B. Filarska – B. Iwaszkiewicz-Wronikowska – *Chrześcijańska topografia Mediolanu w IV wieku* 135-169; M. Łysik – *Wczesnochrześcijańskie baptysteria Prowansji* 171-212; D. Próchniak – *Wczesnochrześcijański kościół Surb Potos-Petros w Zovuni w Armenii. Problem genezy kościoła w typie sali kopułowej* 213-239; R. Bulas – *Ikonografia Daniela między lwami na krzyżach celtyckich* 241-263; M. Krasnodębska-D'Aughton – *Ikony w sztuce rękopisów irlandzkich i anglosaskich (VII-IX wiek)* 265-286.

188. ROCZNIKI TEOLOGICZNE 50 (2003) nr 1-9:

(Nr 2: Teologia dogmatyczna) B.J. Huculak – *Wczesnochrześcijańska nauka o Duchu Świątym w przekazie Dydyma Aleksandryjskiego nazywanego Ślepce* 101-116; (Nr 4: Historia Kościoła) G. Jaśkiewicz – *Merytoryczno-formalne aspekty kerygmatu na podstawie mów Grzegorza z Nazjanzu* 95-109; J. Pałucki – *Pismo święte w pasterskiej postudze Paulina z Noli* 139-147; P. Szczur – *Wpływ starożytnej myśli greckiej na kształtowanie się koncepcji roztropności (φρόνησις) u Klemensa Aleksandryjskiego* 149-170; D. Zagórski – *„Miarą wszystkich rzeczy jest Bóg”. Platońska zasada w interpretacji Klemensa Aleksandryjskiego* 245-255; M. Ziółkowska – *Św. Augustyn prekursorem Soboru w Chalcedonie (451 r.). Zarys doktryny „communicatio idiomatum” w dziele «In Johannis Evangelium Tractatus» CXXIV*, 269-283.

189. RÖMISCHE QUARTALSCHRIFT 98 (2003) nr 1-4:

H.J. Tschiedel – *Das Fremde als Signum römischer Identität* 5-17; J. Dresken-Weiland – *Fremde in der Bevölkerung des kaiserzeitlichen Rom* 18-34; Th. Baumeister – *Nordafrikanische Märtyrer in der frühen römischen Heiligenve-*

- rehrung 35-46; R. von Haehling – *Zwei Fremde in Rom. Das Wunderduell des Petrus mit Simon Magus in den Acta Petri* 47-71; E. Dassmann – *Ambrosius in Rom* 72-86; R. Klein – *Zur heidnisch-christlichen Auseinandersetzung in Rom um die Wende vom 4. zum 5. Jahrhundert: Prudentius in Rom* 87-111; A.M. Nieddu – *Fremde in der Nekropole von S. Paolo fuori le mura*; H. Feichtinger – „*Doctrina genus haud leve*”. *Der Exkurs über Weissagung in den «Res gestae» des Ammianus Marcellinus (XXI 1, 6-14)*, 137-161; B. Bleckmann – „*Arelate metropolis*”. *Überlegungen zur Datierung des Konzils von Turin und zur Geschichte Galliens im 5. Jahrhundert* 162-173.
190. RUCH BIBLIJNY I LITURGICZNY 56 (2003) nr 1-4:
T. Sinka – *Kult relikwii świętych w aspekcie historyczno-liturgicznym* 193-200.
191. SACRA DOCTRINA 48 (2003) nr 1-6:
C. Charamsa – *Davvero Dio soffre? La Tradizione e l'insegnamento di S. Tommaso*, cap. III: *La Tradizione patristica sull'impassibilità divina* (nr 1) 100-190; cap. IV: *La Tradizione del Magistero sull'impassibilità divina* (nr 2) 191-214; (nr 5) A. Carpin – *Itinerario spirituale isidoriano: dal peccato alla virtù* 82-154; A. Carpin – *Escatologia in Isidoro di Siviglia* 83-175.
192. SACRIS ERUDIRI 42 (2003):
G.W. Lorein – *The Antichrist in the Fathers and their Exegetical Basis* 5-60; G. Dunn – *A survey of Tertullian's soteriology* 61-86; Th. Gärtner – *Ein christologisches Paradoxon in der Gattungstradition der lateinischen Bibeldichtung (Sedul. carm. pasch. II 54-62)*, 87-95; E. Rose – *Liturgical Latin in the «Missale Gothicum» (Vat. Reg. lat 317). A reconsideration of Christine Mohrmann's approach* 97-121; J. Castro Sanchez – *Himnos de la Antigua liturgia hispánica. Edición crítica, traducción y Fuentes* 123-280; B. Janssens – *Does the Combination of Maximus' «Ambigua ad Thomam» and «Ambigua ad Iohannem» go back to the Confessor himself?* 281-286; E. Mégier – *Otto of Freising's revindication of Isaiah as the prophet of Constantine's „exaltation of the Church” in the context of Christian latin exegesis* 287-326; A.J. Forte – *Bengt Löfstedts «Fragmente eines Matthäus-Kommentars»: Reflections and Addenda* 327-367.
193. SALESIANUM 65 (2003) nr 1-4:
S. Borzi – *Sulla datazione del «Contra Hieroclem» di Eusebio di Cesarea* 149-160; L. Perrone – „*Confessio*” e „*Narratio*”. *Introduzione al «De catechizandis rudibus» di sant'Agostino* 161-172; R. Iacoangeli – *Anima ed eternità nel «De Isaac et anima» di sant'Ambrogio* 259-300; C. Semeraro – *Lettura e interpretazione della pietà popolare. Forme e sviluppi della pietà popolare. La prospettiva storica* 447-456; L.F. Pizzolato – *Il latino e i cristiani. A proposito di una recente raccolta di studi* 589-599; G. Bonney – *Irenaeus narrates on episode of a public „confession”* 757-767; E. Dal Covolo – *Il Credo di Nicea. A proposito di un libro recente* 769-778; C. Semeraro – *Biblioteca e bibliografia. Contributo per la storia della conservazione e della catalogazione libraria nel mondo della ricerca* 779-800.
194. SALVATORIS MATER 5 (2003) nr 1-4:
(Nr 4) J.J. Janicki – *Boże macierzyństwo Najświętszej Maryi Panny w ambrozjańskiej liturgii Adwentu* 74-93.

195. IL SANTO 43 (2003) nr 1-3:
M. Vogrin – *Un frammento del «Codex Theodosianus» nella Biblioteca dei frati Minori Conventuali a Ptuj 719-723.*
196. SCIENCE ET ESPRIT 55 (2003) nr 1-3:
J. Nelson Novoa – *The Appropriation of Jewish Thought by Christianity. The Cases of Philo of Alexandria and Leone Ebreo 285-296.*
197. SCRIPTA THEOLOGICA 35 (2003) nr 1-3:
L.F. Mateo-Seco – *Notas sobre el lenguaje cristológico de Gregorio de Nisa 89-112;*
G. Aranda – *El libro sagrado en la literatura apocalíptica 319-353;* L.F. Mateo-Seco – *Perichóresis y circuminsessio 507-515;* B. Cześ – *Los efectos de renovación de los estudios patristicos sobre la pneumatología postconciliar 875-887.*
198. LA SCUOLA CATTOLICA 131 (2003) nr 1-4:
F. Braschi – *La 14^{ma} Conferenza patristica internazionale a Oxford 655-661.*
199. SEMINARE 19 (2003):
T. Kolosowski – *Święty Jan Chryzostom. Portret kaznodziei – duszpasterza 397-409.*
200. SETTE RELIGIONI 13 (2003) nr 33-36:
(Nr 34) S. Ticozzi – *Le tradizioni religiose minori in China. Le religioni persiane: Zoroastrismo e Manicheismo 21-29;* *La Chiesa cristiana siro-orientale 30-39;*
(nr 36) F. Poli – *Il Parsismo – un'antica religione iranica. Il Mazdeismo e le grandi dinastie iraniche 34-41.*
201. ST. VLADIMIR'S THEOLOGICAL QUARTERLY 47 (2003) nr 1:
A.F.C. Webster – *Justifiable War as a „Lesser Good” in Eastern Orthodox Moral Tradition 3-58.*
202. STUDIA ANSELMIANA (2003) t. 137 i 138:
(T. 138) J. Driscoll – *Theology at the Eucharistic Table. Master Themes in the Theological Tradition 1-251.*
203. STUDIA BOBOLANUM (2003) nr 1-4:
(Nr 1) R. Zarzeczny – *Legenda grecka o męczeństwie proroka Izajasza (CLApNT 316; BHG 958), 179-191;* (nr 3) H. Pietras – *Do pełni życia w Duchu Świętym. Orygenes «O zasadach» I 3, 8, 43-51.*
204. STUDIA CATHOLICA PODOLIAE 2 (2003):
R. Kantor – *La evangelización en casas en la Iglesia primitiva 391-424;*
K. Tyburowski – *I diritti del diavolo sull'umanità peccatrice nella teologia dell'Ambrosiaster 489-501.*
205. STUDIA DIECEZJI RADOMSKIEJ 5 (2003):
S. Jaśkiewicz – *„Ascensus ad Deum” w «Wyznaniach» św. Augustyna 53-56;*
S. Laskowski – *Życie afektywne człowieka w raju i w szczęśliwości wiecznej w świetle nauki św. Augustyna 635-648.*
206. STUDIA GNESNENSIA 17 (2003):
B. Czyżewski – *Postawa św. Cypriana wobec apostatów na podstawie jego «Listów» 185-202.*
207. STUDIA LAURENTIANA 3 (2003) nr 1-2:
(Nr 1) D. Kasprzak – *Starożytne chrześcijaństwo w mieście 5-27.*

208. STUDIA LITURGICA 33 (2003) nr 1-2:
 A. Stewart-Sykes – *Prayer Five Times in the Day and at Midnight: Two Apostolic Customs!* 1-19; M. Peppard – *Musical Instruments and Jewish-Christian Relations in Late Antiquity* 20-32; M. Heintz – *δὲ εὐχῆς λόγος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (Justin, Apology I 66, 2): Cuming and Gelston Revisited* 33-36; M.P. Foley – *Bethrothals: Their Past, Present, and Future* 37-61; P. Galadza – *Lost and Displaced Elements of the Byzantine Funeral Rites: Toward a Pastoral Reappropriation* 62-74; Th.J. Talley – *Further Light on the Quatrodeciman Pascha and the Date of the Annunciation* 151-158; M.F. Connell – „*Just as on Easter Sunday*”: *On the Feast of the Presentation of the Lord* 159-174; S. Jones – *The Womb and the Spirit in the Baptismal Writings of Ephrem the Syrian* 175-193.
209. STUDIA MISSIONALIA 52 (2003):
 G. Kaniarakath – *Apostle Thomas and the mission to the nations* 365-389.
210. STUDIA MONASTICA 45 (2003) nr 1-2:
 J. Driscoll – *The „Circle of Evagrius” then and now* 7-18; A. Linage Conde – *En el presentimiento de Europa: san Martín de Tours entre el monasterio y la diócesis* 19-51; S. Salvestrone – *Fedor Dostoevskij, Silvano dell’Athos, Simeone il Nuovo Teologo e la volontaria discesa agli inferi* 61-71; A. De Vogüé – *Le rôle de l’abbé selon la Règle de saint Benoît dans une culture qui change* 421-432.
211. STUDIA PŁOCKIE 31 (2003):
 W. Turek – *Dlaczego studiować Ojców Kościoła? Niektóre wskazania Magisterium Kościoła* 15-26.
212. STUDIA REDEMPTORYSTOWSKIE (2003) nr 1:
 K.W. Gródek – *Bóstwo i boskość w początkach myśli greckiej* 87-96; M. Raczekiewicz – *Święty Efreń – syryjski poeta tajemnic Pana* 135-143; B. Cisoń – *Prawo „do azyli”, czy prawo „o azyl”. Instytucja azylu w zarysie* 215-160.
213. STUDIA SANDOMIERSKIE 10 (2003):
 K. Tyburowski – *Przedmiot grzechu Adama w myśli Ambrozjastra na tle współczesnego mu „status quaestionis”* 239-251.
214. STUDIA THEOLOGICZNE BIAŁYSTOK – DROHICZYN – ŁÓMŻA 21 (2003):
 M. Skierkowski – *Pierwszy pośród sług jedności. 25 argumentów na prymat Biskupa Rzymu* 363-389.
215. STUDIA THEOLOGICA (CZ) 5 (2003) nr 11-14:
 (Nr 12) F. Kunetka – *Chráń jako „domus ecclesiae”* 68-74.
216. STUDIA THEOLOGICA (NOR) 57 (2003) nr 1-2:
 B.A. Pearson – *Cracking a Conundrum: Christian Origins in Egypt* 61-75.
217. STUDIA THEOLOGICA VARSAVIENSIA 41 (2003) nr 1-2:
 (Nr 1) T. Stępień – *Neoplatońskie źródła problemu pochodzenia Osób Boskich* 41-58; (nr 2) S. Dziekoński – *Sztuka sakralna jako temat katechetyczny* 103-119.
218. STUDIA WARMIŃSKIE 40 (2003):
 E. Weber – *Źródła patrystyczne „O jasnym a szczyrym Słowie Bożym” Stanisława Hozjusza* 253-276.
219. STUDIA WŁOCŁAWSKIE 6 (2003):

- T. Kaczmarek – *Zło o charakterze osobowym – szatan w refleksji teologicznej i doświadczeniu Kościoła* 241-154.
220. ŚLĄSKIE STUDIA HISTORYCZNO-TEOLOGICZNE 36 (2003) nr 1-2:
 (Nr 1) R. Szmurło – *Szenute z Atripe w świetle „Listów i Kazai” archimandryty Bezy* 116-126; (nr 2) Z. Małecki – *Naród żydowski i jego Święte Pisma w Biblii chrześcijańskiej. Egzegeza w Qumran 360-366*; L. Misiarczyk – *Apokatastasis zrealizowana, aktualna i przyszła w tradycji biblijnej i patrystycznej przed Orygenesem* 459-476; J. Słomka – *Teologiczne podstawy egzegezy Orygenesisa i jej aktualność* 477-489; W. Myszor – *Dialog Zbawcy. Wstęp i tłumaczenie utworu z Biblioteki z Nag Hammadi (Nag Hammadi Codex III 3)*, 490-503; R. Szmurło – *Męczeństwo i śmierć Maniego (Psalm Bema CCXXVI)*. Wstęp, komentarz i tłumaczenie z języka koptyjskiego 504-508.
221. THEOLOGIA I CZŁOWIEK (2003) nr 1-2:
 (Nr 2) W. Niedźwiecki – *Bibliografia do studium liturgiki* 183-180.
222. THEOLOGIA ESPIRITUAL 47 (2003) nr 141:
 (Nr 141) J.A. Galindo Rodrigo – *La ascesis cristiana en la espiritualidad de San Agustín* 187-222.
223. THEOLOGIA POLITYCZNA (2003/2004) nr 1:
 W. Myszor – *Między ortodoksją i herezją* 133-139; L. Mateja – *Sprawiedliwość i miłosierdzie w starożytności. Porównanie myśli Seneki i Tertuliana* 140-147; M.A. Cichocki – *Wieczny pokój u Augustyna. Teologia polityczna wobec filozofii politycznej* 185-193;
224. THEOLOGIA Y VIDA 44 (2003) nr 1-3:
 R. Feldmann – *Mesianismo y milenarismo desole la perspectiva judaica* 155-166; C. Pierantoni – *El milenio en la patristica: alternativa entre interpretación literal e interpretación alegórica* 184-195; R. Rusconi – *La historia del fin: cristianismo y millenarismo* 209-220.
225. TERESIANUM 54 (2003) nr 1-2:
 A. Mitescu – *La cristianizzazione dei Goti, specchio del confronto tra gli Ariani e i Niceni (IV-VI secolo)* 197-229; Ch Göbel – *Wahrheit und Methode. Platonische Dialektik und Evagriscche Seelenführung* 231-260.
226. TERMINUS 5 (2003) z. 1:
 K. Bielawski – *Pojęcie „theologia” i „theologos” w greckiej tradycji literackiej* 81-105.
227. THEOLOGIA 75 (2003) nr 1-2:
 E.Δ. Θεοδώρου – «*Ἀρχές και ἀξίες για τὴν οἰκοδόμησι τῆς Εὐρώπης*» 5-34; H.B. Οἰκονόμου – «*Ὁ «Ἀκάθιστος Ὕμνος» τῆς τρίτης Χιλιετίας, ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας*» 35-50; Ch. Yannaras – *Psychoanalysis and Orthodox Anthropology* 51-60; M.Γ. Βαρθούνη – Στ.Ν. Κεκριδῆ – *Ἡ βιβλιοθήκη στὴν Ἱ. Σκήτη Κανσοκαλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους* 61-110; Γ.Ν. Φίλια – *Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν τῆς θείας λατρείας* 111-152; J.C. Larchet – *Τὸ Χριστολογικὸ Πρόβλημα (περὶ τῆς μελετωμένης Ἐνώσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν μὴ-Χαλκηδονίων Ἐκκλησιῶν: Ἐκκρεμοῦντα Θεολογικὰ καὶ Ἐκκλησιολογικὰ Προβλήματα* 199-234; 633-670; M. Marioras – *L'institution du Synode de Province*

- 235-178; Γ.Α. Λέκκα – *Θεϊκή πρόνοια και ανθρώπινη έλευθερία κατά τούς Στωϊκούς και τόν 'Ωριγένη* 331-346; Χ.Γ. Καραγιάννη – *Υποθέσεις και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη σύγχρονη 'Ερμηνευτική τόν Πεντατεύχου* 347-360; Σ.Ν. Χατζησταματίου – *'Ο συμβολισμός τής 'Εκκλησίας ως οικοδομής* 361-374; Κ. Μαντζανάρης – *'Η έδραση τού νοϋ κατά τόν "Άγιο Γρηγόριο Νύσσης και ή περί αϋτού έπιστημονική στοιχειοθέτηση* 707-728; Ε. Μπoλίακη – *'Ορφισμός, άρχαία 'Ελληνική θρησκεία και Χριστιανισμός* 741-760.
228. THEOLOGICA 38 (2003) nr 1-2:
R. Amaral – *Ο Ideal Eremítico no Monacato de São Frutuoso de Braga* 107-117.
229. THEOLOGICAL STUDIES 64 (2003) nr 1-4:
J.F. Baldwin – *Hippolytus and the «Apostolic Tradition»: Recent Research and Commentary* 520-542; S. Beggiani – *The Typological Approach of Syriac sacramental Theology* 543-557; N Ormerod – *Augustine's «De Trinitate» and Lonergan's Realms of Meaning* 773-794; T. Matovina – *Guadalupe at Calvary: Patristic Theology in Miguel Sánchez's «Imagen de la Virgen María» (1648)* 795-811.
230. THEOLOGIE UND GLAUBE 93 (2003) nr 1-4:
E. Feldmann – *Einführung in Augustins «Confessiones» – ein Fragment* 134-161; C.P. Mayer – *Augustinus – Doctor Gratiae. Das Werden der augustinischen Gnadenlehre von den Frühschriften bis zur Abfassung der «Confessiones»* 163-175; N. Fischer – *Freiheit und Gnade. Augustins Weg zur Annahme der Freiheit des Willens als Vorspiel und bleibende Voraussetzung seiner Gnadenlehre* 176-195; D. Hatstrup – *Die Befreiung aus der Sorge – Augustinus liest den Psalm 4, 196-207*; A. Raffelt – *„Profectus sum abs te in regionem longinquam” («Conf.» 4, 30). Das Gleichnis vom „verlorenen Sohn” in den «Confessiones» Aurelius Augustinus* 208-222; P. van Beek – *Das Willensdrama der Befreiung. Anmerkungen zur Kehltüre von «Confessiones» 8, 223-239*; L. Seelbach – *Psychoanalytische Deutungsversuche zur Persönlichkeit Augustins – Beispiele und Anfragen* 240-260.
231. THEOLOGIE UND PHILOSOPHIE 78 (2003) nr 1-4:
H.J. Sieben – *„Unsere Sache ist es nicht, schöne Reden zu halten, sondern Taten vorzulegen...”. Sexualethik bei Platon («Nomoi») und in der frühen Christenzeit (2. – 3. Jahrhundert)* 481-508.
232. THEOLOGISCHE QUARTALSCHRIFT 183 (2003) nr 1.4:
H.J. Vogt – *Kollegialität in vorchristlichem und christlichem Altertum. Versuch eines Überblick* 281-296; H.R. Seeliger – *Litteratulus christianus. Beobachtungen und Bemerkungen zum Bildungsgrad der antiken Christen* 297-312.
233. THEOLOGISCHE ZEITSCHRIFT 59 (2003) nr 1-4:
E. Friedheim – *Politique et Rabbinitisme en Palestine Romaine. Opposition, approbation et réalités historiques* 97-112; U. Mell – *Die Entstehung der christlichen Zeit* 205-221.
234. THEOLOGY TODAY 60 (2003) nr 1-4:
I.A. McFarland – *Developing an Apophatic Christocentrism: Lessons from Maximus the Confessor* 200-214.
235. THÉOPHILYON 8 (2003) nr 1-2:
D. Bertrand – *Le creuset alexandrin du discernement des esprits* 487-516.

236. THEOTOKOS 11 (2003) nr 1:
M.G.Mara – *Il quarto secolo: quadro politico e culturale* 17-40; L. Gambero – *La Madre di Dio nella cristologia di Basilio di Cesarea* 41-72; F. Trisoglio – *La nascita di Cristo e la profezia di Simeone in Basilio di Cesarea* 73-89; F. Trisoglio – *La Madre di Dio in Gregorio di Nazianzo* 91-124; E. Giannarelli – *Gregorio di Nissa: filii mariani* 125-143; A.M. Martone Berruto – *Maria nel Montanismo* 145-154; D. Mazzoleni – *Riferimenti a Maria nell'epigrafia cristiana dei primi secoli* 155-176; M. Candidi – *I pagani di Harran (sec. V-XI d.C.)* 177-192.
237. THOMIST 67 (2003) nr 1-4:
Th.M. Osborne – *The Augustinianism of Thomas Aquinas's Moral Theory* 279-305.
238. TYNDALE BULLETIN 54 (2003) nr 1-2:
(Nr 1) M. Wilson – *Cilicia: The First Christian Churches in Anatolia* 15-30; M. Jauhainen – *Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ (Rev. 1, 1): The Climax John's Prophecy?* 99-117; (nr 2) J. Henzel – *When Conversion is Joy and Death Victory: Historical Foundations of the Doctrine of Perseverance* 123-148.
239. UNA SANCTA 58 (2003) nr 1-4:
V. Karayiannis – *Der Segen in der orthodoxen Kirche* 175-187; I. Totzke – *Die Botschaft der Bibel in den Christushymnen der Ostkirche* 288-309.
240. VERBUM VITAE (2003) nr 3-4:
(Nr 3) L. Mateja – *Miłosierdzie w kontekście dobroci i cierpliwości w ujęciu Tertuliana* 203-212; M. Szram – „*Słodkie imię miłosierdzia*”. *Cezariańska koncepcja dialogu miłosierdzia niebiańskiego z ziemskim* 213-232; (nr 4) J. Słomka – *Starotestamentalne przymierza w interpretacji Orygenesa* 213-226; A. Uciecha – *Idea przymierza (qyāmā) w «Mowach» Afrahata* 227-243; M. Rosik – *Zapowiedź nowego przymierza (Jr 31, 31-34) w «Enarrationes in Psalmos» św. Augustyna* 245-265.
241. VERITAS 48 (2003) nr 1-4:
B. Silva Santos – *Platonismo e cristianismo: irreconciliabilidade radical ou elementos comuns?* 323-236; A.J. da Silva – *A integração entre razão e fé em Agostinho* 337-342; R. Saraiva Kahlmeyer-Mertens – *Memória e confissão como exercício prático do conhecimento da verdade de Deus no pensamento de Agostinho* 343-350; J. Renivaldo Rufino – *Passado, presente e futuro: o tempo da consciência e a consciência do tempo no pensamento de Agostinho* 351-360; A. Fornari – *San Agustín: la alternativa del deseo y el origen de la violencia* 361-374; M.R. Nunes Costa – *Evolução da doutrina ético-moral agostiniana em relação à sexualidade* 375-390.
242. VERKÜNDIGUNG UND FORSCHUNG 48 (2003) nr 1-2:
(Nr 2) R. von Bendemann – „*Theologie des Neuen Testaments*” oder „*Religionsgeschichte des Frühchristentums*”? 3-28; B. Wander – *Auseinandersetzung zwischen antikem Judentum und frühem Christentum* 29-43; U.U. Kaiser – *Neuere Gnosisforschung* 44-64; R. Staats – *Ignatius und der Frühkatholizismus – Neues zu einem alte Thema* 80-92.
243. VETERA CHRISTIANORUM 40 (2003) nr 1-2:
I. Aulisa – „*Papisci et Philonis Iudaeorum cum monacheo colloquium*”; *note per una ricostruzione del confronto tra giudei e cristiani in epoca altomedievale* 17-41;

- L. Carnevale – *Totila come „perfidus rex” tra storia e agiografia* 43-69; A.E. Felle – *Epigrafi e Sacra Scrittura: un'iscrizione nubiana scomparsa (CIG, IV 8888)*, 71-91; G. Nigro – *Il Molise paleocristiano dalle origini a Gregorio Magno* 93-116; M. Simonetti – *L'origine dell'esegesi cristiana in Occidente* 117-131; M. Veronese – *Le citazioni del «De Trinitate» di Ilario nella raccolta attribuita a Prisciliano* 133-157; P. Ressa – *Note al testo del «Contro Celso»* 159-166; L. Viscido – *Per una plausibile interpretazione di „sint haec divina perpetua” in Cassiod., Var. 13, 8*, 167-168; M. Simonetti – *Presenza di Paolo nella cristologia patristica* 191-205; G. Otranto – *Da Giuliano di Eclano ad Eugipio: la Campania tra eresia e ortodossia* 207-224; G. Andenna – *Di un nuovo centro di culto micaelico nell'Italia settentrionale: „Collegium qui dicitur Langobardorum”* 225-249; F. Bisconti – *Variazioni sul tema della „Traditio legis”. Vecchie e nuove acquisizioni* 251-270; A. Campione – *Note per la ricostruzione del dossier agiografico di Secondino vescovo di Aecae* 271-292; M. Donnini – *Intorno ad un'ascendenza di Cassiodoro nella «Vita s. Athanasii» (BHL 735)*, 293-299; R. Giordani – *„Et sepultus est iuxta corpus beati Petri in Vaticano”. Qualche considerazione sul problema delle sepolture dei papi nell'antichità* 301-317; V. Novembri – *Due epistole, una „consolatio”: Basilio di Cesarea a Nettario e alla sua consorte (Ep. 5 e 6)*, 319-337; I. Ramelli – *I parenti terreni di Gesù. Note in margine a una discussa scoperta epigrafica* 339-355.
244. VETUS TESTAMENTUM 53 (2003) nr 1-4:
M. Kraus – *Hebraisms in the Old Latin version of the Bible* 487-513.
245. VIDA SOBRENATURAL 83 (2003) nr 625-630:
M.Á. del Río – *La lectura patristica en el oficio divino* 269-275.
246. VIGILIAE CHRISTIANAE 57 (2003) nr 1-4:
A. Hofer – *The old man as Christ in Justin's «Dialogue with Trypho»* 1-21; P.I. Kaufman – *Patience and/or politics: Augustine and the crisis at Calama 408-409*, 22-35; Gert Partoens – *Acts 27-28 in the Preface to Prudentius's first liber «Contra Symmachum»* 36-61; N.I. Fredrikson – *La douceur et l'amertume dans le langage spirituel des saveurs* 62-93; Ch.A. Gieschen – *The divine name in Ante-nicene Christology* 115-158; J. Joosten – *The dura parchment and the «Diatessaron»* 159-175; U.B. Schmid – *In search of Tatian's «Diatessaron» in the West* 176-199; B. Bitton-Ashkelony – *Demons and prayers: spiritual exercises in the monastic community of Gaza in the fifth and sixth centuries* 200-221; P. Luomanen – *Where did another rich man come from? The Jewish-Christian profile of the story about a rich man in the „Gospel of the Hebrews” (Origen, «Comm. in Matth.» 15, 14)*, 243-275; F.B.A. Asiedu – *Following the example of a woman: Augustine's conversion to Christianity in 386*, 276-306; A.D. De Conick – *The great mystery of marriage sex and conception in ancient Valentinian traditions* 307-342; R. van den Brock – *Gospel tradition and salvation in Justin the Gnostic* 363-388; C. Scholten – *Ein unerkannter Quaestioneskommentar («Exc. Theod.» 4f) und die Deutung der Verklärung Christi in frühchristlichen Texten* 389-410; L. Painchaud – *L'utilisation des paraboles dans l'«Interprétation de la gnose» (NH XI 1)*, 411-436; W. Löhr – *Valentinian variations on Lk 12, 8-9 / Mt 10, 32*, 437-455.

247. VITA MONASTICA 57 (2003) nr 223-225:
(Nr 225) G.J. Gargano – *Commento ad un'omelia di Gregorio Magno su Ezechiele I, 19-21*, 40-47.
248. VIVENS HOMO 14 (2003) nr 1-2:
F. Coduti – *Gli «Epitaffi su se stesso» di san Gregorio Nazianzeno: teologia e poesia delle morte* 43-72.
249. W DRODZE (2003) nr 1-12:
(Nr 1) K. Najman – *Światłość świata u Ojców Kościoła* 40-42; T. Jaklewicz – *Światłość świata w tradycji wschodnich Kościołów* 42-44; (nr 3) M. de Dreuille – *Kto nie chce pracować – jak pracowali mnisi*, tłum. M. Zurowska 43-51.
250. WARSZAWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE 16 (2003):
D. De Formigny – *Paulin de Pella: Euchristicos* 85-100; *Dzieje Piotra Apostoła i Szymona*, tłum. Z. Izydorczyk – M. Bielewicz, oprac. Z. Izydorczyk 101-150.
251. THE WESTMINSTER THEOLOGICAL JOURNAL 65 (2003) nr 1-2:
L.C. Sibley – *Late Have I Loved You: Augustinian Spirituality in Book 10 of the «Confessions»* 69-81; P.H.R. van Houwelingen – *The Departure of Christians from Jerusalem to Pella* 181-200.
252. WORSHIP 77 (2003) nr 1-6:
P. Bradshaw – *Cathedral and Monastic: What's in a Name?* 341-353; R.F. Taft – *Mass Without the Consecration? The Historic Agreement on the Eucharist between the Catholic Church and the Assyrian Church of the East Promulgated 26 October 2001*, 482-509.
253. WORT UND DIENST 27 (2003):
U. Schmid – *Die Buchwerdung des Neuen Testaments. Über den Zusammenhang von Textgeschichte und Kanongeschichte* 217-232; K. Bracht – *Der bedürfnislose Gott. Zum antiken Hintergrund einer Gottesbezeichnung bei Methodius von Olympus* 233-247.
254. Z BADANĀ NAD BIBLIĄ (2003) nr 6-7:
(Nr 6) P. Fedor – *Horyzonty biblijne w grekokatolickiej liturgii św. Jana Złotoustego* 149-159; (nr 7) A. Tyrol – *Alegorická reлектúra starozákonných textov v kresťanských písmach* 33-42.
255. ZAMOJSKI INFORMATOR DIECEZJALNY 12 (2003) nr 1-4:
J. Lekan – *Komunia św. pod dwiema postaciami (przyczynek historyczno-dogmatyczny)* 80-94.
256. ZEITSCHRIFT FÜR ANTIKES CHRISTENTUM 7 (2003) nr 1-2:
H. Förster – „*Ich habe dich dem Johannes gegeben, den ich liebe*”. Edition von P. Vindob. K. 2644, 3-13; Ch. Auffarth – *Die frühen Christentümer als Lokale Religion* 14-26; G.O. Kirner – *Apostolat und Patronage (II). Darstellungsteil: Weisheit, Rhetorik und Ruhm im Konflikt um die apostolische Praxis des Paulus in der frühchristlichen Gemeinde Korinth (1Kor 1-4 u. 9; 2Kor 10-13)*, 27-72; J. Zachhuber – *Nochmals: Der „38. Brief” des Basilius von Caesarea als Werk des Gregor von Nyssa* 73-90; J. Holzhausen – *Über den Titel von Nag Hammadi Codex I 3*, 91-98; Th.C.K. Ferguson – *The Past Is Prologue: Origenism in Book X of the «Ecclesiastical History»* 99-112; Ch. Schubert – *Sulpicius Severus als*

- Satiriker? Text, Übersetzung und Interpretationsversuch zu (Ps.-) Sulp. Sev., «Ep.» 3, 113-139; G.D. Dunn – „Probabimus venisse eum iam”. *The Fulfilment of Daniel Prophetic Time-Frame in Tertullian’s «Adversus Iudaeos»* 140-155; P. Lampe – *Die 2002-Kampagne des archäologischen Phrygien-Surveys der Universität Heidelberg. Ein kurzer Vorausbericht* 156-159; (nr 2) Th.J. Kraus – *Petrus und das Ostrakon „van Haelst” 741 – einige klärende Anmerkungen* 203-211; A. Coşkun – *Die Programmgedichte des Prudentius: „praefatio” und „epilogus”* 212-136; M. Meier – *Die Translatio des Christusbildes von Kamulianoi und der Kreuzreliquie von Apameia nach Konstantinopel unter Justin II. Ein übersehens Datierungsproblem* 237-250; M. de Groot – *Die Literatur der Kirchenväter im Apokalypsekommentar des Oecumenius* 251-262; S. Elm – *Historiographic Identities: Julian, Gregory of Nazianzus, and the Forging of Orthodoxy* 265-280; L. Lugaresi – *Ambivalenze della rappresentazione. Riflessioni patristiche su riti e spettacoli* 281-309; L. Perrone – *Die „Verfassung der Juden”. Das biblische Judentum als politisches Modell in Origenes’ «Contra Celsum»* 310-328; M. Slusser – *The martyrdom of Lucian of Antioch* 329-337; Ch. Schubert – „... nihil difficilium quam hominis interiora comprehendere”. *Zu einem bisher nicht identifizierten Zitat bei Ambr., Noe 1, 1, 328-242*; J.B. Bauer – *Wurde Eusebs Psalmkommentar zweimal übersetzt?* 343-345.
257. ZEITSCHRIFT FÜR DIE NEUTESTAMENTLICHE WISSENSCHAFT 94 (2003) nr 1-4:
J.R. Levison – *The Primacy of Pain and Disease in the Greek «Life of Adam and Eve»* 1-16; J. Frei – *Die Scholien nach dem „jüdischen Evangelium” und das sogenannte Nazoräerevangelium* 122-137.
258. ZEITSCHRIFT FÜR RELIGIONS- UND GEISTESGESCHICHTE 55 (2003) nr 1-4:
M. Knüppel – *Bemerkungen zum „uigurischen” Manichäismus (Konferenzbericht)* 272-278.
259. ZESZYTY HISTORYCZNO-TEOLOGICZNE 9 (2003) nr 9:
A. Błyszcz – *La struttura ontologica dell’essere razionale e il suo destino definitivo nel terzo libro di «De principiis» di Origene* 114-181.
260. ZESZYTY NAUKOWE AKADEMII POLONIJNEJ W CZĘSTOCHOWIE – PRACE WYDZIAŁU ADMINISTRACYJNO-PRAWNEGO (2003) z. 1:
B. Degórski – *Stosunek cesarzy Sewerów do chrześcijan* 261-274.
261. ZESZYTY TEOLOGICZNE. FOLIA THEOLOGICA 11 (2002) nr 1-2:
(Nr 2) W. Zatorski – *Benedyktyńska filozofia pracy* 6-11
262. ŻYCIE DUCHOWE (2003) nr 33-36:
(Nr 34) A. Grün – *Przewodnik po duchowości Ojców pustyni*, tłum. A. Porębski 151-153, (nr 35) W. Turek – *Scandalum crucis. Kilka refleksji św. Hilarego z Poitiers* 101-105.

zebrał

Józef Figiel SDS – Lublin, KUL